

VIENTYBĖ

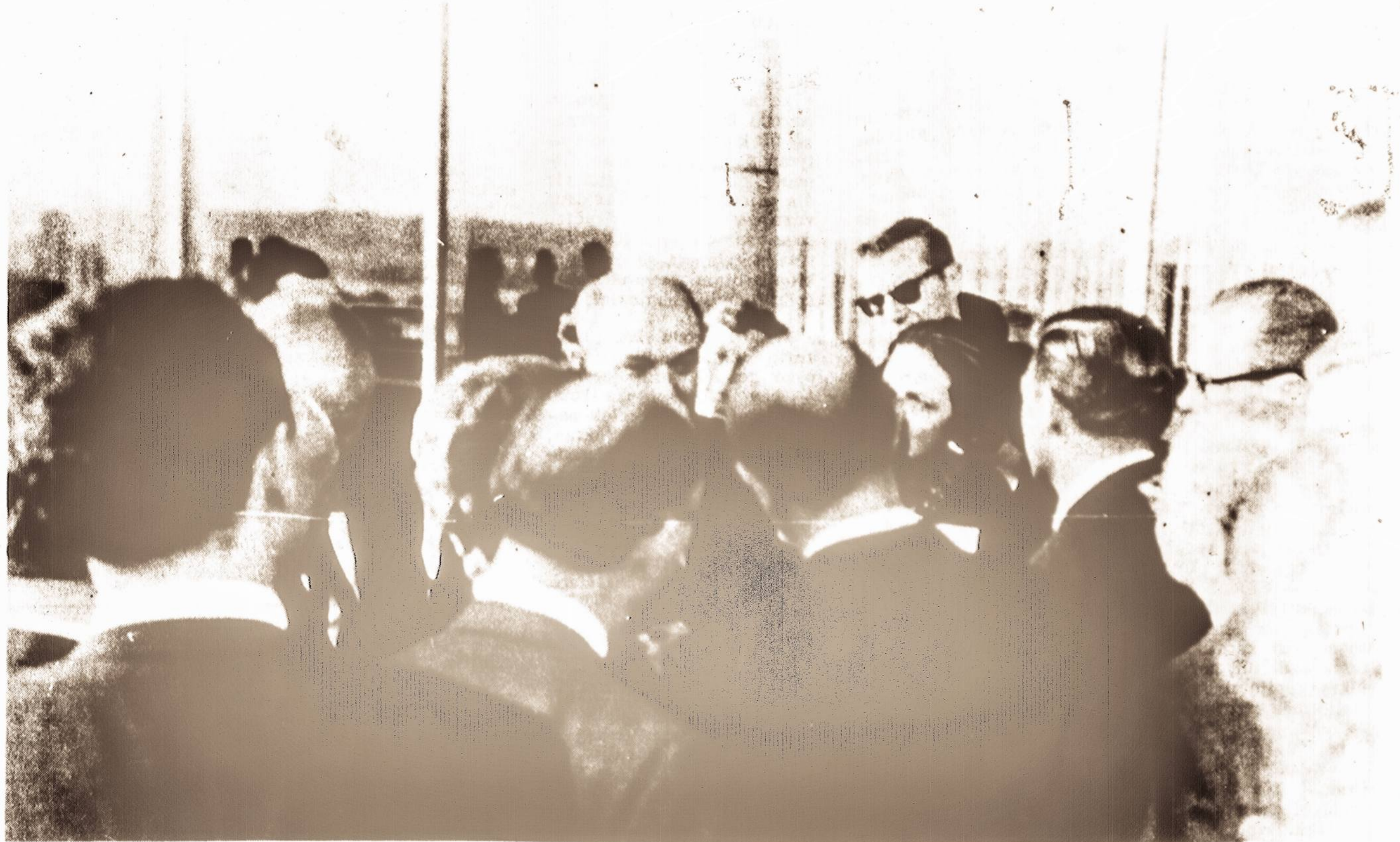
77 M. 36 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, New York

1963 M. SPALIO (OCTOBER) 18 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Washington, Valstybės Departamente įvykusiame spaudos atstovų priėmime spalio 7 d., Valst. Sekr. Dean Rusk (viduryje) laikraštinių opsuotas atsako į klausimus. Priėmimas įvyko John Quincy Adams puošniuose rūmuose. V. Tysliavienės nuotrauka

JAV pareigūnai apie užsienio politiką

Spalio 7 ir 8 dienomis Valst. Departamente Washingtone įvyko dviejų dienų spaudos konferencija užsienio politikos klausimais.

Pirmąją sesiją spalio 7 d. atidarė Valst. Sekr. Dean Rusk, kuris bendrai apžvelgė JAV užsienio politikos problemas, o paskui išsiskubino į Baltuosius Rūmus, kur 10 val. ryte buvo pasirašyta JAV Senato ratifikuota sutartis, draudžianti branduolinio ginklo bandymus atmosferoje, kosminėje erdvėje ir vandenyne.

Visų Valst. Sekretoriaus padėjėjų pranešimai buvo "off the record". Reiškia, laikraštiniams tos žinios buvo perduotos išimtinai informacijos tikslais.

Kalbėtojai — Valst. Sekr. padėjėjai — George W. Ball, JAV atstovas Jungt. Tautose Harlan Cleveland, Tolumų Rytų reikalams sekretorius Roger Hillsman, Pietų Amerikos reikalų ekspertas Edwin M. Martin ir buvęs New Yorko gubernatorius dabar politinių reikalų pareigūnas W. Averell Harriman, po savo pranešimų susirinkusiems spaudos atstovams, nemažai laiko pašventė atsakydami į klausimus. Šioms sesijoms pirmininkavo Valst. Sekr. padėjėjai Robert J. Manning ir Katie S. Louchheim.

Vėliau, 5:30 val. p. p., įvyko Valstybės Sekretoriaus Dean Rusk priėmimas

puošniuose John Quincy Adams kambariuose V. D. 8 aukšte. Valst. Sekr. ir kt. pareigūnai su konferencijos dalyviais asmeniškai susipažino.

Spalio 8 d. kalbėjo James L. Greenfield, apie eksporto

ekspansiją David E. Bell, Donald M. Wilson iš JAV Informacijos Agentūros vietoje E. W. Murrow, kuriam buvo padaryta plaučių operacija, William C. Foster apie nusiginklavimą, Saugumo sekretorius Roswell L. Gilpatric ir specialus atstovas Christian A. Herter apie tarptautinę prekybą.

Sesijai pirmininkavo J. L. Greenfield ir R. J. Manning. Konferencijai baigiantis atvyko JAV prezidentas J. F.

Nukelta į 4 psl.

Valst. Dept. pareigūnas M. Cieplinski (viduryje) kalbasi su kinų laikraščio redaktorium ir New Yorko Demokratų Partijos tautinių grupių atstovu Valuchek. Tai buvo spaudos priėmimo Valst. Dept. Washington, spalio 7 d. V. Tysliavienės nuotrauka

MES VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Amerikiečiuose šiuo metu populiaru hootenany tipo daina klausia: How many years must a people exist before they are free? Ir atsako: The answer, my friend, is blown in the wind, The answer is blowing away. Kiek metų mūsų tauta turės "koegzistuoti" iki laisvės sulauks? Atsakymą neša istorijos vėjai, bet nepasako niekam!

o

Seno vienybiečio, J. Smitraus iš Vilniaus parvežtas poeto Tysliavos antkapinio paminklo vaizdas turi datą — 1902 — kuri primena du svarbius Vienybės istorijoje įvykius. Amerikon tą metų atvyko jaunas J. O. Širvydas, kuris prieš 60 metų (1903 m. rugs. 15 d.) pradėjo redaguoti Vientybę — "senąją" Vientybę + o Lietuvoje, greta poetų Salomėjos Neries ir K. Bradūno gimtinių, gimė poetas Juozas Tysliava — būsimas kūrėjas "naujos" Vientybės, kuri ir šiandien eina, atatikdama velionies popiežiaus mėgtam žodžiui "aggiornamento". Kokiose sunkiose sąlygose Tysliava šią naštą apsikrovė, mums priminė V. Tysliavienės prisiminimai, jai lankant Vilnių, nuvežė palaidoti jo pelenus Rasų kapinėse.

o

Savo pirmuosius redagavimo metus vėliau apžvelgdamas, J. O. Širvydas pripažino, darbei neturėjęs nė mokyklinio nė gyvenimiško patyrimo. Jis buvo, Tumo-Vaižganto žodžiais, "gabus savamokslis", žurnalisto darbą pradėjęs 1897 m. leisdamas ranka prirašomą savo Dauliūnų kaimo jaunimui skirtą Triusą Mužikėlio. Caro žandarams kratą darant, kompletas buvo paimtas. Jį vėliau prof. Biržiška rado Vilniaus archyvuose ir sunaudavo savo Lietuviškų Dainų Istorijai.

Tęsiama 4 psl.

Vizitą Toronte prisimenant

Nesenos praeities vieš-nagė Toronte atmintyje įrėžė visą eilę malonių prisiminimų, apie kuriuos yra miela pačiam pamąstyti ir kitiems papasakoti.

Apie Pasaulio Lietuvių Seimą ir tuo laiku vykusias pramogas jau anksčiau buvome rašę šio laikraščio puslapiuose. Tas seimas kaip tik ir paskatino šių eilučių autorių vykti į Torontą miestą, kuriame visada vis galima šį tą naujo rasti.

Visų pirma norisi paminėti lankymąsi Tėviškės Žiburčių savaitraščio patalpose. Besilankant anksčiau metais Toronte vis rėbūdavo progos užsukti į tą vietą iš kurios šviečia Tėviškės Žiburiai ir, reikia pasakyti, ta jų šviesa spaudos mėgėjų yra smagi ir šilta.

Nors Tėviškės Žiburiai yra įsikūrę kukliose patalpose prie šv. Jono krikšt. liet. parapijos, pats laikraštis savo išvaizda bei turiniu toli gražu nėra kuklus. Jis net prašoka kai kuriuos mūsų laikraščius, kurie turi puikius rūmus ir moderniškus įrengimus. Šio laikraščio leidėju yra Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija, o redaktoriumi — kun. dr. P. Galdamavičius — Gaida. Akyliu besekant laikraščio turinį, prielama išvados, jog norint būti katalikiškų pažtūrų laikraščiu, nebūtinai reikia kopijuoti dažnai iš žurnalistinės etikos rėmų iškrypstančią mūsų "draugišką" bei "darbininkišką" spaudą.

Atvykus į Tėviškės Žiburčių redakciją ten teko sutikti tik techninio personalo narius. Pats redaktorius ir pavaduotojas — A. Rinkūnas buvo išėję stebėti selmo posėdžius. Patį redaktorių "pagavome" kiek vėliau — selmo pietų metu šv. Jono Krikštytojo parapsalėje. Netoliese vienas kitą besėdint, buvo proga pasidalinti kėlionės min-timis, nors ilgesniams pokalbiui sąlygų čia nebuvo. Gavosi įspūdis, jog redaktorius nori laikraštį dar daugiau tobulinti, o taip pat jam atverti galimai platesnę rinką. Tais klausimais sutarėme vėliau pasikalbėti, bet platoka selmo programa taip ir neleido susitikti kitam pokalbiui.

Beviėšint Toronte, buvo

EDVARDAS ŠULAITIS

proga susitikti su elle Vienybės skaitytojų, rėmėjų, patirti jų nuomones apie lietuvišką spaudą, o ypatin-gai apie Vienybę.

Daugelis skaitančiųjų po 4-5 lietuviškus laikraščius prisipažino, jog jie Vienybę perskaito pirmoje vietoje, o po to — tik kitus laikraščius. Visi, be išimties, pareiškė pasigėrėjimą Girkalio rašiniais, kurie būna aktualūs ir pataiką tiesiai į klausimo esmę. Nevienas pažymėjo nemažą susidomėjimą leidėjos V. Tyslavienės įspūdišiais iš okup. Lietuvos, kurie, jų nuomone, bešališkai informuoja apie padėtį tėvynėje.

Kartu su Vienybės leidėja V. Tyslaviene ir redaktore S. Narkeliūnaite teko lankytis pas ilgamečius Vienybės skaitytojus Pundzius. Žmonės jau nejauni, bet aktyviai seka spaudą, lietuvišką veiklą. Buvo įdomu išgirsti pasakojimų iš praeities laikų, pasidalinti įspūdišiais, patirti jų vaizdingumą.

Grupė chicagiečių prie visame pasaulyje garsaus Niagaros krioklio - Niagara Falls. Iš kairės: dr. A. Virbickas, R. Pužauskienė, Ed. Šulaitis.

Nesinorėjo tikėti, jog Toronte Vienybė turi tiek daug bičiulių, draugų, kol savo akimis to nepatyrėme. Žinoma, teko sutikti ir vieną, kitą iš tokių žmonių grupės,

kurie akiai seka savo vadų nurodymus ir skelbiančius įvairius prasimanymus apie Vienybę. Kas keista, jog keli gana mokyti žmonės prisipažino Vienybės neskaityti, nors jie tuoj pat atskubėjo su "iš anksčiau" atėjusiomis "Informacijomis" apie šį laikraštį. Bet tokių negalvojančių žmonių Toronte, kaip atrodė, yra žymiai mažiau, negu pav. Chicagoje.

Buvo įdomu stebėti spaudos ir meno parodas, kurios vyko selmo proga. Spaudos paroda buvo kurkas geresnė už kėllas Chicagoje matytas panašias parodas. Žinoma, matyt, vietos stoka ir čia neleido suburti dar daug vertingų leidinių, tačiau prie esamų sąlygų ji vertintina teigiamai. Joje, tarp kitų leidinių, buvo išskabinti ir 2 Vienybės numeriai.

Meno paroda irgi buvo verta dėmesio. Viena — ji vyko geroje patalpoje, kita — paveikslų atranka buvo gana sumani. Tik kiek neįaukiai nutėkė tas faktas, jog kanadiečių spaudoje buvo išskirtinai minimi vieno

dailininko paveikslai kurio darbų parodoje visai nesimatė.

Kartu su viešėjimu Toronte reikia prisiminti ir pakeliui į namus aplankytą vieną iš pasaulio stebuklių. Niagaros krioklį esantį netoliese nuo Torontą. Čia nors nelgal teko svečiuotis, bet vis tiek buvo galima atgalvinti anksčiau šioje vietovėje matytus vaizdus, kurie per kelis metus jau spėjo šiek tiek išblukti.

Niagara Falls vietovė, sutraukianti turistų iš viso pasaulio, yra verta dėmesio, nors ji gal jau nėra tokia nuostabi kaip turistinė literatūra ją pristato. Tačiau, jeigu kas ieško naujų vaizdų bei įspūdių, Niagaros krioklys tokiems šį tą gali suteikti.

Stebint Niagaros krioklį, prieš tai pabuvojus didesniam lietuvių susibūrimui, noromis-nenoromis teko išvesti tokią analogiją. Torontą selme, kaip ir čia, nemaža trukšmo, užimo. galybės. Bet planai, užsimojimai, lyg tas vanduo, nukritęs dešimtis pėdų, sudūžta į mažas dulkeles, kurios lyg debesėlis atsistoja prieš akis. Kartais jis atrodo, gražus — prazjsta vaivorykšte, o kartais tik užstoja vaizdą į milžinišką, putojančią vandens versmę, lyg norinčią praryti ir ant kranto stovinčiuosius.

* Dail. Anastazija Tamošaitienė, kuri neseniai Los Angeles meste turėjo savo darbų parodą, rašydama klebonui J. Kučingui laišką, sako: "Šiandien Tamstai pasiunčiau tris Antano Tamošaičio litografinius paveikslus, primenančius Žemaitiją. Vieną paveikslą skiriame asmeniškai Tamstai, antrą šv. Kazimiero parapijai, o trečią — p. Razu-tienės lietuviškai klasei."

Pranas Rimkus, buv. menininkas, vienas pirmųjų Lietuvos Pasiuntinybės Washingtono tarnautojų ir nuširdus Vienybės rėmėjas ir bendradarbis, šiomis dienomis atsidūrė ligoninėje, kur jam buvo padaryta operacija dr. A. Bičiūno priežiūroje. Pranas Rimkus yra buvęs Klaipėdos sukilimo dalyvis ir nuotraukoje matomas savo uniformoje 1923 m. Visi P. Rimkaus draugai linki jam greitai pasveikti. Jisai gyvena Kalifornijoje.

Iš Kalifornijos

* Rugsėjo 28 dieną po ilgos ir sunkios ligos mirė Pranciška Kaunienė. Spalio 2 dieną išvežta laidoti į Philadelphia, Pa., kur ilsis ir jos vyras.

* M. Dirgėliene turėjo pasiduoti sunkiai vidurių operacijai. Buvo paguldyta šv. Juozapo ligoninėje, Burbank, Calif.

* Kazys Karūza visai arti lietuvių bažnyčios nupirko savo sūnui ir dukrai sklypą, kad jie, sukūrę šeimas, būtų arti savo tautos bažnyčios. Tikrai girtinas elgesys.

* Danguolė Bartkuvienė, inž. E. Bartkaus žmona, Chicago, Ill., buvo atvykusi į Los Angeles trumpom atostogom ir buvo sustojusi pas savo sesutę L. Wheeler. D. Bartkuvienė losangeliečiams yra gerai pažįstama, nes ji prieš ištekėdama gyveno Los Angeles ir aktyviai reišėkėsi skautų veikloje.

* Jonas Girskis, kuris netoli lietuvių bažnyčios yra pirkęs stambią nuosavybę, susilaukė sūnaus. Rugsėjo 29 d. buvo pakrikštytas Mykolo vardu. Kitas Girskių sūnus jau lanko parapijos mokyklos pirmąjį skyrių.

* Vladas ir Ona Mikšiai iš Toronto, Kanada, su dukra Regina atvyko į Los Angeles gyventi. Jų sūnus Ričardas ir duktė Virginija dar liko Kanadoje.

* Dr. Gudauskas, medicinos gydytojas, atidarė savo ofisą šiuo adresu: 11660 Gateway Blvd., Los Angeles, California. Telefonai: GR. 33628 ir GR. 97755.

* Los Angeles Katalikų Moterų Sąjunga iš savo sėkmingai praėjusio plėniko pelno 100 dol. paskyrė parapijos mokyklos statybai ir naujam sklypui pirkti. Labai ačiū. Moterų Sąjungos skyriui vadovauja energinga pirmininkė Adelė Yodellenė.

o jos vyras yra uolus parapijos komiteto vice-pirmininkas. Tos pačios sąjungietės per Kristaus Karaliaus šventę žada darbuotis virtuvėje ir paruošti gardžius pietus ir užkandžius visiem šventės dalyviams.

* Antanas Slablis, neseniai turėjęs sunkią operaciją, baigia sveikti savo namuose, žmonos priežiūrimas. Jisai nuoširdžiai dėkoja visiems savo draugams, kurie jį lankė ligoninėje. Prie padėkos jungiasi ir jo žmona Vincenta.

* Vladas ir Liucija Morkūnai su savo sūnumi Edvardu ir dukra Rita iš Venezuelos atvyko gyventi į Los Angeles ir čia baigia įsikurti. V. Morkūnas yra iš profesijos mechanikas ir yra gimęs Kėlinoj.

* Algirdas Valentinas, atlikęs karinę tarnybą, įstojo į Los Angeles Policijos Akademiją, kuri ruošia Los Angeles miestui policininkus. Mokykla turi gerą vardą ir aukštus reikalavimus.

* Inž. Vitalis ir Irena Budriai su savo mažyte dukra Rūta iš Millwaukee, Ill., persikėlė į Los Angeles gyventi ir sustojo V. Kazlausko namuose. Inž. Budrys čia gavo labai gerą darbą kaip areonautikos specialistas.

* Į Los Angeles atvykstančiųjų dėmesiu.

Atvykęs į Los Angeles padaryk šiuos dalykus:

1) Nepasimesk miesto platybėse.

2) Sustojęs tuoj pranešk savo adresą parapijai. Galima asmeniškai užėti į kleboniją paštu pranešti savo adresą arba įmesti bažnyčioje rinklavų metu. Jokio nustatyto parapijai mokesčio nėra. Kiekvienas aukoja jos palaikymui pagal savo išgalę.

3) Su kiekvienu, pranešusiu savo adresą, bus palaikomas kontaktas asmeniškai arba per parapijos laikraštėlį.

Winter Garden Tavern Inc.

Vytautas Beleckas, sav.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)

Telefonas: EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

THE

Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant
Ona ir Jonas Valaičiai

Lietuviškoje Chicagoje

* **SOLISTĖS** Aldonos Stempužienės iš Clevelando koncertas įvyksta spalio mėn. 26 d. Jaunimo Centre. Koncertą rengia Santaros-Sviešos Federacija.

* **PEDAGOGAS** Petras Maldeikis skaitė paskaitą tema — Tėvų ir vaikų santykiai pirmame šio sezono "kultūriniam penktadieni" spalio mėn. 4 d. Panašios paskaitos, kurias organizuoja Alvidas, vyks kiekvieną savaitę.

* **SKIRMANTAS RADVILA** Chicago's ateitininkų draugijų susirinkime skaitė referatą — "Chicago's rasinis veidas."

* **JUSTINAS MACKEVIČIUS**, Standard Federal Savings bendrovės direktorių Tarybos pirmininkas, rugsėjo mėn. 24 d. sulaukė 75 m. amžiaus. Šios bendrovės prezidentu yra jo sūnus — Justinas jaunesnysis.

* **PREL. VYTAUTAS BALČIŪNAS**, šv. Kazimiero kolegijos Romoje dvasios tėvas, lankosi Chicagoje. Jis Amerikoje žada išbūti apie metus laiko, čia ieškant kandidatų į šv. Kazimiero kolegiją. Amerikoje gyvena jo 5 broliai ir sesuo.

* **KUN. B. SUGINTAS** už rugsėjo mėnesį Lietuviškoms gimnazijoms Europoje paremti išsiuntė 1,180 dol. Iš tos sumos Vasario 16-štos gimnazijai atiteko 900 dol., Saleziečių gimnazijai — 260 dol., Punsko gimnazijai — 20 dol.

* **PANEVĖZIEČIŲ** klubas Chicagoje išleido gana didelę knygą apie Panevėžio miestą ir apskritį. Šis klubas gyvuoja 5 metai ir savo veiklą užantspaudavo gražiu leidiniu.

* **A. REIŪYTIS**, A. Kiesylis, P. Dirks, V. Šimkus ir J. Pulekis išrinkti į Kriulės klubo (policijos pareigūnų vieneto) valdybą.

* **AMERIKOS LIETUVIŲ** Romos Katalikų Federacijos 37-asis kongresas įvyks lapkričio 29, 30 ir gruodžio mėn. 1 d. Jaunimo Centre.

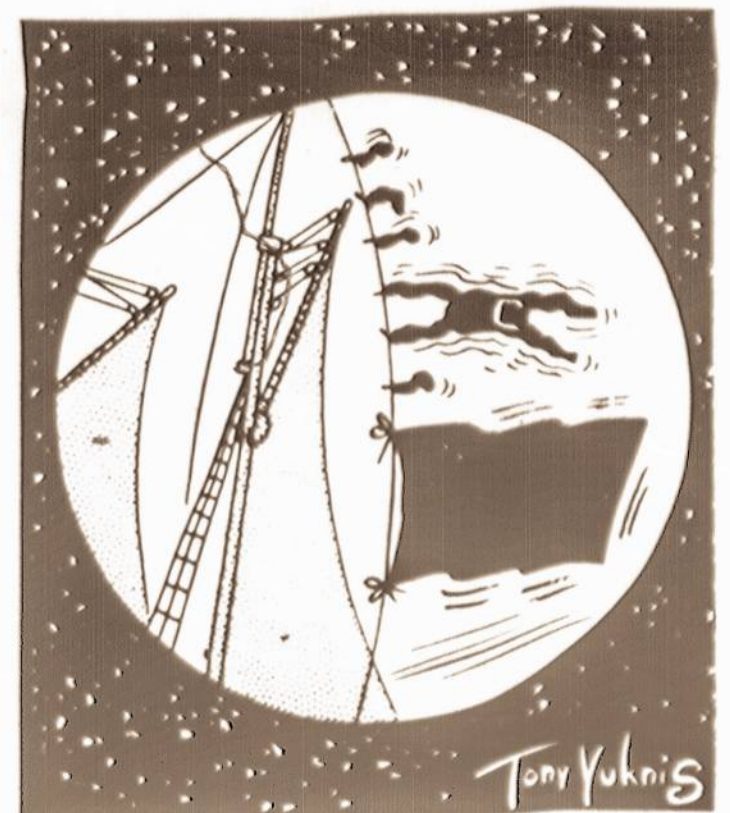
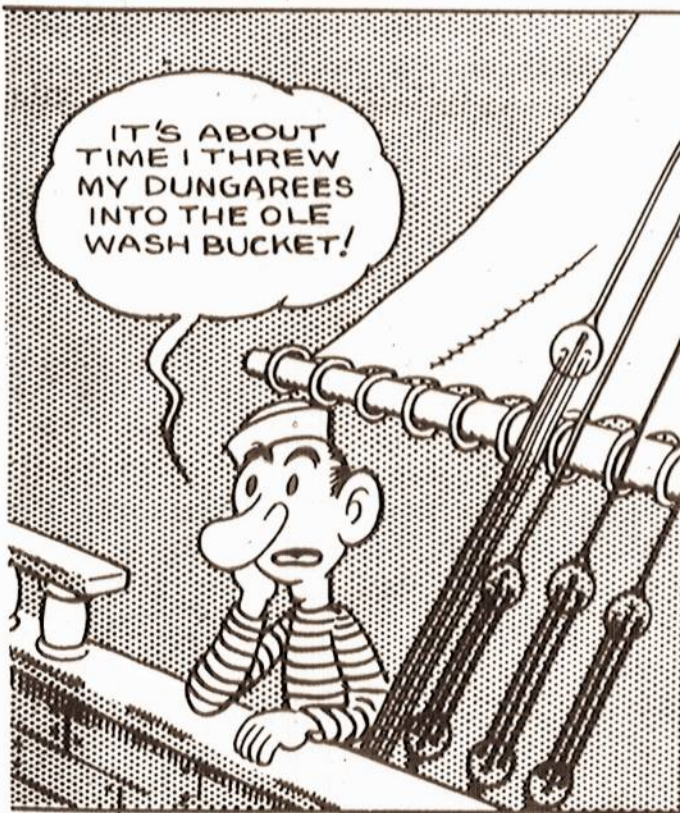
* **JAUNIMO CENTRO** išlaikymui vakarienei šiemet yra rengiama gruodžio mėn. 1 d. Jaunimo Centro salėje. Centro patalpose, kurios yra Tėvų Jezuitų nuosavybė yra prisiglaudę daug lietuviškų organizacijų.

* **DAIL. PR. GAILIAUS**, gyv. Paryžiuje, dailės paroda yra rengiama Chicago's Čiurlionio galerijoje. Čia lankysis ir pats dailininkas.

* **STASYS PILKA**, žymus aktorius bei režisierius, nuo lapkričio mėnesio žada leisti į Amerikos rytines valstybes su savo rečitaliais. Lietuvių kolonijos, kurios norėtų pas save surengti St. Pilkos rečitalį, turi kreiptis jo adresu: 3259 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Antanas Yuknis, veiklus Amerikoje gimes lietuvis, pasižymintis L. Vyčių ir Don Varno veteranų posto veikloje, pašo "kartūnus". Jo "kartūnų" paroda dabar (visą spalio mėnesį) vyksta Chicago's Public Library - Chicago Lawn skyriuje - 6120 S. Kedzie Ave. Apie A. Yuknį anksčiau plačiai buvo Vienybėje rašyta. Apačioje, vienas iš Tony Yuknio niekad nespausdintų "kartūnų".

Wide World Travel Agency

PERSIKĖLĖ Į SAVO ŽYMIAI DIDESNĮ IR PATOGESNĮ NAMĄ,
9727 S. WESTERN AVENUE, TELEFONAI BE 3-1104 arba GA 2-0640

Turime skyrius Tinley Parke - Tel. KE 2-4222 ir Gary Ind. Gary Hotel - tel. 374-1511

Parduodame kelionės bilietus į visus pasaulio kraštus ir tolimiausias vietas sprausminiais lėktuvais, laivais, geležinkeliais ir autobusais keliavimo bendrovių nustatytais kainomis. Paruošame maršrūtus pavieniems asmenims ir grupėms. Teikiame informaciją apie lankytinas vietas ir turizmo sąlygas.

PADEDAME SUTVARKYTI DOKUMENTUS ŽMONĖMS IS LIETUVOS ATSIKVIESTI IR SUTVARKOME JŲ KELIONĖS REIKALUS LĖKTUVAIS, TRAUKINIAIS IR LAIVAIS.

WIDE WORLD TRAVEL AGENCY PREZIDENTAS WALTER RASK-RASČIAUSKAS

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukstys in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Tel.: APplegate 7-7257. Executive Editor: Valerie Tysliava, Editor: Salomeja Narkeliūnaitė, Senior Editor: Vytautas Širvydas. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three weeks' notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts submitted are subject to editing by the Editor.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Atkelta iš 1 psl.

1907 m. Brooklyn, N. Y. (iš Plymouth, Pa.) apsigyvenusi Vienybė subūrė čia visą eilę stiprių vienybininkų, kurių glitas, deja, mirtis jau gero-kai praretino ir laidotuvių direktorius, J. Garšva (pats vienas stipriausių vienybininkų) lengvo po kito, metų eigoje, palaidojo šaltoje ar vengvoje Amerikos žemelėje, galiausiai ir pats ten šiomet nusikeldamas. Amžiną visiems atilsį! Mintys skaičiuoja: J. J. Paukstys, K. Brazys, J. Ambraziejus, P. Mikolainis, V. Daukšys, J. M. Danielius, V. Šabūnas, X. Strumskis, P. Bajoras, J. Baniulis, J. Ginkus, dr. M. J. Vinikas, A. B. Strimaitis (ir Lietuvoje mirę P. Norkus, J. Gedminas, J. Purvis) — ir daug, daug kitų — dar gyvų ar mirusių. Visi, sykiu su J. O. Širvydu, laikraštiniame darbe buvo "gabūs savamoksliai", tačiau jau 1911 metais, dabartinis Lietuvos pasiuntinys Londone, tuomet čikagietis, B. K. Balutis jau Vienybę gyrė kaip geriausią Amerikos lietuvių laikraštį. Nežiūrint caro geležinės uždangos, Vienybė palaikė ryšius su lietuviais Lietuvoje ir išspausdino pirmąją Šešniaus apysaką Kuprelis, K. Pujdos dramas, A. Rimkos straipsnių.

Iš vyro rankų paėmusi, Vienybę dabar leidžia V. Tysliavienė, redaguoja vienintelė mūsų redaktorių akademinį žurnalistikos kursą išėjusi S. Narkeliūnaitė. Jos apjungė dabartinėje Vienybėje viską gero "senoje" ir "naujoje" Vienybėse: šiltą visų sąmoningų lietuvių draugavimą bei partijas šiapus ir anapus uždangų; plačias, tautiniai liberalines nuotaikas; spaudos modernizaciją; sumanų medžiagos perteikimą. Kadangi tai kiekvieno sąmoningo lietuvių išėjimo pareiga yra prumeruoti bent vieną lietuvišką laikraštį, Vienybė šiam tikslui yra tiksliausia, ir dėl savo gyvenimo uždavinių ir dėl ilgamečio visuomenei nuoširdaus tarnavimo. A. Gintneris apie Tysliavą sakė: Jis švietė kaip jūros švyturys — stebėtinu drąsumu pasakyti visiems tiesą į akis, nes, kaip prancūzas filosofas Montesquieu gražiai pasakė: Tėvynė iš savo mylėtojų nereikalauja dėl jos meluoti!

Kiek ilgos bus ilgos distancijos? Nežinome. Atsakymą neša istorijos vėjai. Galime ir su piktumu ir su kartėliu klausti: Kiek ilgai reiks koegzistuoti? Vistiek — atsakymą neša istorijos vėjai. Šiuose vėjuose išsilaukti geriausiai tinka ilgaamžis Vienybės gyvenimo tikslas: lietuvininkų vienybė!

... užsienio politika

Atkelta iš 1 psl.

Kennedy, kuris po savo kalbos, taip pat atsakė laikraštiniams į klausimus.

Pagrindiniai klausimai, kurie buvo paliesti šioje konferencijoje, buvo — santykiai su Sov. Sąjunga, padėtis Vietname ir kt. kraštuose, Sov. Rusijos prašymas užpirkti kviečių ir t.t.

Iš lietuvių konferencijoje dalyvavo V. Tysliavienė iš Vienybės su sesere E. Valniūniene iš Philadelphia, Krivickienė ir J. Tarulis atstovavę Draugą. Kitatautis laikraštiniškas W. Allen praeityje dažnai talkinęs ALTo trijulėi atvyko į Washingtoną, buvo įgallotas Naujienų atstovas, Nesimatė Grigaičio, Kizytės, Varno ar kitų lietuviškų laikraščių atstovų.

Girnakalis :

IŠ KAIRĖS IR IS DESINES

ENCIKLOPEDIJŲ SRIAUTAS

Maskva turi specialią leidyklą enciklopedijoms, žodynams ir panašioms į šiuos kitiems leidiniams leisti. Be plačiai žinomos didžiosios enciklopedijos, turime ar pradėtas ar bent pažadėtas: istorijos — 12 tomų, chemijos — 4 tomai, geografijos — 4 tomai, pedagogikos — 3 tomai, literatūros — 6 tomai, teatro — 4 tomai, kino — 2 tomai, filosofijos — 4 tomai, medicinos, fizikos ir t. t. Šis reikalas, o drauge ir protys, turi realaus pagrindo: kurlama sovietiška kultūra. Tai reiškia, kad reikia sovietams nuolat prieš akis turėti savų laimėjimų vaizdą, o taip pat peržiūrėti ir saviškai įvertinti kitų kultūrų laimėjimus.

Ši kartą noriu paminėti pirmąjį tomą filosofijos enciklopedijos, prasidedančios raide A ir pasibaigiančios Didro. Tai nėra enciklopedija tokios filosofijos, kaip mes vakaruose esame pripratę. Tarybinė enciklopedija yra daugelio jau žinomų filosofinių faktų paminėjimas ir nušvietimas marksizmo-leninizmo dvasioje. Čia randame žinių pvz. apie Aristotelį, Augustiną, Demokritą ir t. t., bet tik tiek žinių, kiek jų reikalinga marksistui. Kalba apie šv. Augustiną (pažymi, kad Katalikų Bažnyčia jį laiko šventuoju), bet iš visko, ką jis yra parašęs, apsištoja ma ir pusė viso straipsnelio užimama šv. Augustino pažiūroms į valstybę — De civitate Dei. O ir čia pasitenkinama keliais populiariais išsireikšimais išdėstant šv. Augustino pažiūras, lyg pabrėžiant jų skirtingumą nuo marksistinių pažiūrų. Ir taip per visą enciklopedijos tomą: lyg kokia neribota tendencija, lyg noras iš vakarų filosofijos pasityčioti ir panašiai. Iš lietuvių į filosofus pateko Adomaitis-Šernas, Jonas Biliūnas, Šimanas Daukantas, prel. Dambrauskas, Gaila, nėra Liudo Girso...

Bene 15 eilučių paskirta ... Bekešui (1520-1579) karaliaus Stepono Batoro sekėjui, šiaip jo vardas lenkuose ir net lietuviuose išliko tam tikros formos kepurėse — bekešuvkose. Sovietų enciklopedija apie kepurę ir neužsimena, kalba ne apie puikią jo kepurę, bet apie jo gudrią galvą. Šiaip apie Bekešą mėgstama kalbėti kaip apie Artiaus sekėją, bet sovietai surado jo pasisakymą, būk jis nepriklausęs jokiai religijai. Ir tai jau pasidarė užtenkamas pagrindas patekti į filosofus.

Vakarų žmogaus akimis, čia turime gan linksmą enciklopediją. Bet ir vėl — žmogus žmogul nelygu, o pažiūros nelygu pažiūroms.

IŠ LKP ISTORIJS

Šių metų 78 nr. "Tarybinio mokytojo" randame istorijos mokslų kandidato (mūsiškai — lyg ir daktaro) E. Dirvelės straipsnį "Ižymus įvykis Lietuvos istorijoje". Kai kas iš to straipsnio ir mūsų tarpe būtų verta plačiau žinoti.

Tas "Ižymus įvykis Lietuvos istorijoje" yra Lietuvos komunistų partijos įsisteigimas. Sako, "priešakinės darbininkų klasės marksistinės-lenininės partijos susikūrimas — reikšmingas įvykis vienos ar kitos

šalies istorijoje". Komunistų manymu, tai yra reikšmingesnis įvykis pvz. ir už krikščionybės įvedimą. Nekomunistai į šį įvykį taip pamaldžiai nežiūri, nes kol kas komunistinės santvarkos įgyvendinimo bandymai tautose sukelia ne tiek džiaugsmo, kiek ašarų. Bet istorijoje tas įvykis vis tiek svarbus, nežiūrint ar jis kam malonus ar nemalonus. Tiesa, komunizmas žmonijai žada šviesią ateitį. Bet ateitis yra ne istorijos, o tikėjimo sfera. Už tai ir komunizmo laimė kol kas nėra istorinis faktas, o tikėjimas. Visai tikėjimiškai komunistai nekenčia visokių kitokių tikėjimų.

Ar kam iš mūsų komunistinis tikėjimas patinka, ar ne — tai skonio reikalas. Tuo tarpu reikia skaitytis su faktais, kad ta partija lietuvių tautoje jau turi daugiau kaip 40 metų amžiaus, o lietuvių tauta jau beveik dvidešimtmetis dalyvauja komunizmo eksperimente.

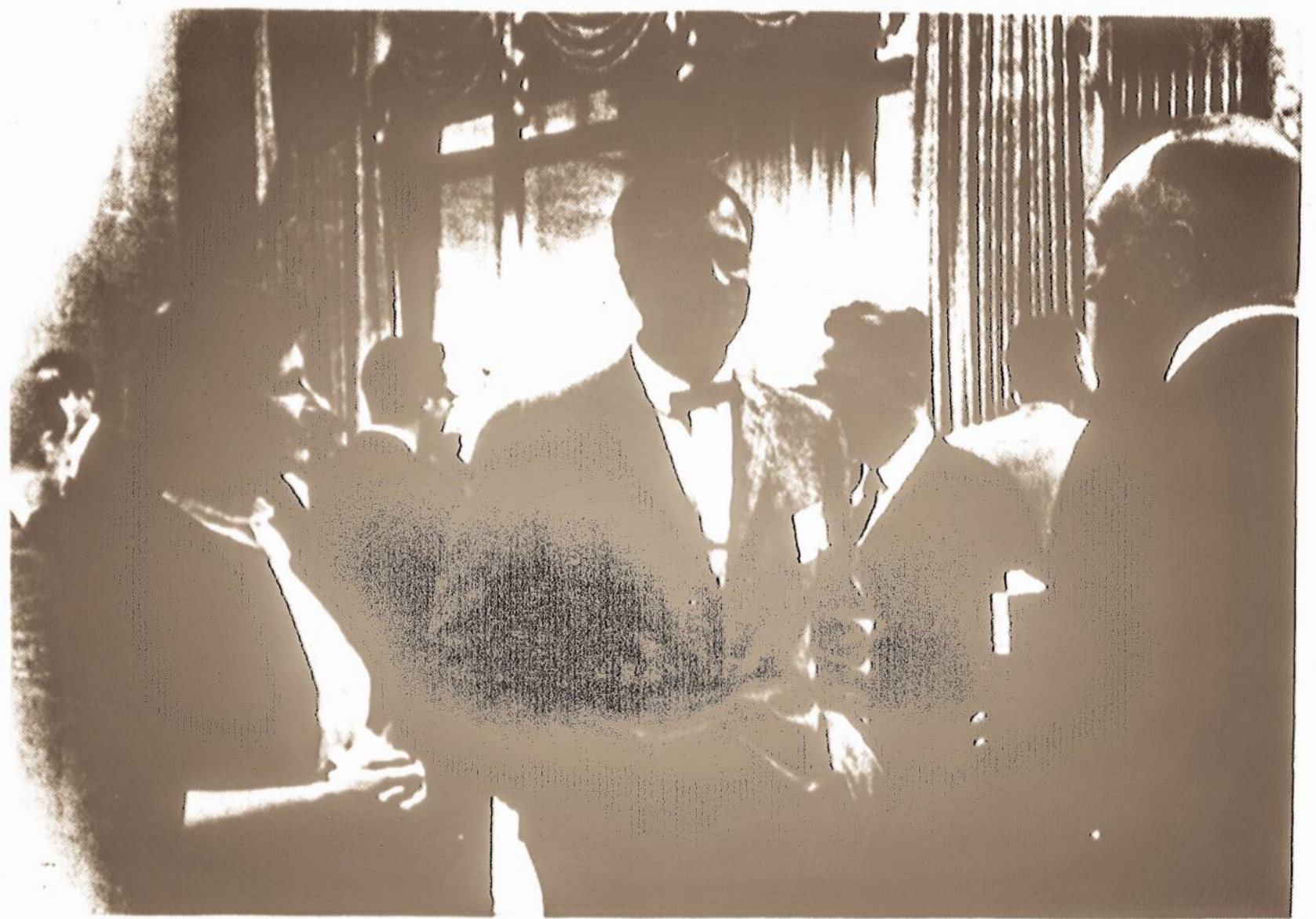
Kad komunistų partija Lietuvoje nebuvo lietuvių tautos produktas, rodo labai didelis jos narių kitataučių procentas. E. Dirvelė pripažįsta, kad tik 1918 m. "rugpjūčio 14 d. Vilniuje įvyko partinis pasitarimas, kuris nutarė kurti darbininkų klasės partiją pavadinti Lietuvos ir Baltarusijos Komunistų partijos vardu". Kad komunistų partija nebuvo lietuvių tautos produktas, matome ir iš šio E. Dirvelės pakuoto V. Kapsuko tarimo: "Drg. Šverdlovas uždegė mane dideliu noru kuo greičiausiai mesti trėmimą ir grįžti prie partijos darbo. Jį įsivaizdavau dabar (t. y. 1913 metais, — E. D.) tik tvirtai susiriusį su Rusijos socialdemokratų partija". Tvirti ryšiai su Rusijos partija matomi ir iš to, kad kai 1918 m. buvo pasirašyta SSSR-Vokietijos taikos sutartis ir prasidėjo grįžimas karo metu į Rusiją patekusių lietuvių, "pasinaudodamas šia galimybe, bolševikų partijos lietuvių sekcijų Centro Biuras pasiuntė į Lietuvą daugelį paruoštų partiniam darbiui lietuvių bolševikų", kurie su vietiniais "kūrė pirmąsias komunistines kuopeles". 1918 m. pabaigoje Lietuvoje buvo apie 60 kuopelių su apie 800 narių. Tokia buvo pradžia. Paskui kad ir ėjo metai po metų ir iš Maskvos vis papildomai "pasiuntė į Lietuvą daugelį paruoštų partiniam darbiui", komunistų skaičius veik nedidėjo.

Reikalai pasikeitė su 1940 metais, kai atvyko į Lietuvą ne tik "paruoštų partiniam darbiui", bet ir stiprių karinių pajėgų (tikrai — nelietuviškų).

Tačiau dabar Lietuvoje esą virš 74,000 partijos narių. Iš jų daugiau kaip 13,000 baigę ar bebaigę aukštuosius mokslus, 20,000 — vidurių mokslų, 309 komunistai turi mokslo kandidatų laipsnius. Mokytojų tarpe daugiau kaip 5,000 komunistų. Komunistais esą apie 800 gydytojų, apie 800 agronomų ir t. t., daugiau kaip 600 teistinių. Respublikoje veikta 4,716 partinių kuopelių.

Be abejo, žymi dalis šių skaičių reiškia rusus ir kitokius kitataučius, mūsų žemės atėjęnus. Tačiau šiuos skaičius keletopai papildo komjaunimas. Trijų milijonų Lie-

Tęsiama 5 psl.

G. Mennen Williams, Valst. Sekr. padėjėjas Afrikos kraštų reikalams, atsilankęs į spaudos atstovų priėmimą Valstybės Departamente. Iš kairės - Krivickienė, G. Mennen Williams ir laikraštiniškas W. Allen.

V. Tysliavienės nuotrauka

VIENYBĖ, 1963 m. spalio 18 d.

Mums rašo

Dėl Vilniaus Aušros Varty
vardo Washingtone

Po mano rašinio ta tema pasirodymo šio laikraščio rugsėjo mėn. 9 d. laidoje, teko išgirsti kalbą, kad tas pats straipsnelis buvo nusijustas Tėviškės Žiburiams ir, jiems nespausdinus, persijustas Vienybei. Šiuo, tenka pareikšti, kad minimas straipsnelis tikrai nebuvo sijustas Toronto laikraščiu ir, savaime suprantama, negalėjo būti iš ten ir grąžintas. Jei kam įdomu, šio autoriaus straipsnis ta pačia tema buvo išspausdintas Tėv. Žib. rugpiučio mėn. 1 d. numeryje.

Taipgi, teko gauti paklausimų besidomaujančių, ar, dažnai rašant tuo opiu klausimu, buvo progos prisidėti prie paminklinės koplyčios Washingtone statybos, savąja auka. Į šį klausimą, kuris neturėtų būti jokia paslaptimi, galima atsakyti, kad šis autorius yra minėtam reikalui atidavęs savąją simbolinę auką, prašydamas aukų rinkėją skanelėje pažymėti, kad "aukotų žymiai daugiau, jei koplyčios vardas būtų pakeistas į Vilniaus Aušros Varty Dievo Motinos".

AL. GIMANTAS

Valerijai Tysliavenei,
Vienybės leidėjai

Gerbiamoji:

Vienybės rugsėjo 20 d. laidoje, pirmame puslapyje buvo patalpinta Jūsų vyro Juozo Tysliavos kapo nuotrauka Rusų kapinėse, Vilniuje. Labai nustebau prie Juozo kapo pamatęs J. Smirų, kuris buvo apsilankęs Lietuvoje. O aš maniau, kad J. Smirų jau miręs.

Kaip Jūsų vyrą, taip ir J. Smirų seniai ir gerai pažįstu, jam esant Baltic American Line atstovu nuo 1923 iki 1928 metų. Tada ir man teko būti laivakorėjų pardavimo agentu.

Tikrai stebėjau, kad J. Smirų dar gyvas! Nežinodamas kur jisai gyvena, kad asmeniškai pasveikinti, tai bent duokite progos per Vienybę palinkėti jam geros sveikatos ir ilgų metų!

Ta pačia proga sveikinu ir Jus už "Mano apsilankymas Lietuvoje". Mane ypač giliai paveikė Vilnius ir Trakai, kuriuos man teko aplankyti prieš 65 metus. Skaitydamas Jūsų įspūdžius jaučiuosi lyg kartu su Jumis antru kart lankausi Vilniuje ir Trakuose.

Koks ilgas laiko tarpas; kokie saldūs atsiminimai!
Z. JANKAUSKAS
Philadelphia, Pa.

skaitytojui, šlapus ir anapus geležinės uždangos: Rašyti ir skaityti lietuviškai, ir čia ir ten išlikti lietuviu, nieko neprarandant, išlaikant save!

Žinios pranašauja, būsią blogai su duona Sovietijoje. Maskvos Selskaja Žizn (kurios korespondentu Laurinčiukas buvo New Yorke) tiesmukai pripažįsta, kalta ne gamta, bet žemdirbiai. Sako: Daugelis juodžemio juostoje, tarytum, prarado pasitikėjimą motina žeme — begalo šaltai žiūri į kolchozų žemę! — Tegul diktatoria sugražina žemę žemdirbiams, tuojau pranyks nepasitikėjimas motina žeme!

Elena Vainiūnienė (kairėje), su sesere V. Tysliavene dalyvavusi Valst. Departamente Washingtone įvykusioje spaudos konferencijoje užsienio politikos klausimais spalio 7 ir 8 dienomis, ta proga susitiko su savo buvusiu šefu, paskutiniu JAV atstovu (Chargé d' affaires) Nepriklausomoje Lietuvoje, Bernard Guller. Šovietų Rusijai okupavus Lietuvą 1939 m. B. Gulleriu ir E. Vainiūnienėi teko nemaloni pareiga - uždaryti JAV Pasiuntinybę Kaune. B. Guller ir Vainiūnienė pasukui buvo perkelti į JAV Pasiuntinybę Berlyne, kur išbuvo iki II Pas. karo paskelbimo. Bernard Guller seneniai grįžo iš Suomijos, kur jis ilgesnį laiką buvo JAV Ministerio pareigose Helsinkyje. Jisai maloniai prisiminė savo tarnybos metus Lietuvoje, labai domėjosi kaip šiuo metu atrodo Kaunas.
W. Allen nuotrauka

Siūlo susinaikinti, kaip senovės prūsai

Atsiliepdamas į poeto Aisčio Milford Street Elegijos pažūras mūsiškės rezistencijos pavidalams, A. Musteikis pritaria, kad lietuviui išieviui būtina dažniau kritiškai pažvelgti į savo tautos kelius ir save, pasvarstyti faktus ir iš jų išplaukiančias prielaidas. Tačiau, atrodo, jis nėra girdėjęs garsiojo posakio, kad "diplomatiija yra karas kitomis priemonėmis", nes

linksta senųjų prūsų karinagai rezistencijai: tegul priešas iki paskutinio mus išpiauna, bet rezistuosime vien ginklu, ne kitaip! Ais-tis čia mano: Garbė būti gyvam, ne nauda būti nužudytam! Saugiai užsienyje gyvenas ir dar slapyvarde pasislėpęs mielas Musteikis, atrodo galvoja, kad šimtas tūkstančių išžudytų lietuvių kapuose tautai naudingesnį negu šimtas tūks-

tančių kitokiomis priemonėmis kovojančių gyvų!

Tarp retų (oi, kaip retų!) pagyrimo vertų Naujienų "kultūros priedas" tenka valio! sušukti nr. 684 dėl turiningų straipsnių apie dr. A. Avizonį, jo žmoną ir šeimą. Skaitant, prieš akis plaukia nuoširdaus lietuvių patrioto šviesuolio gyvenimas audringu ir prievartinu mūsų tautai tarpiniu

(1894-1955). Prisimename, Amerikos lietuvių syki (1902 m.) finansavo išleidimą "Kriaušaičio" gramatikos. Pasirodo, tai buvo bendras J. Jablonskio ir dr. A. Avizonies darbas. Šio gyvenimas tai puiki tema apysakai, jei turėtumėm rašytojų, ne knygas prirašančiųjų.

Liberalizmą ("dvasios atvirumo" prasme) puoselėjanti Santara-Sviesa turėjo 26 savo narių išvyką Kingston, N. Y. ir išklaušė S. Šimolūno, A. Gureckio ir J. Miklovos pranešimų. Pastarasis kalbėjo apie ryšius su Lietuva (lietuviams Lietuvoje?) ir manė, "trečiojo fronto" nėra, bet išieviai savo idėjoms, medžiagine parama ir galimybių pranašumu (?) galį Lietuvos okupantui daugiau kenkti, negu šis išieviui (ar sugebėjimu daugiau skylių geležinėje uždangoje prakalti?) Tarp kitko ragino, jei kas Lietuvą lanko, ten netylėti, bet palikti vieną kitą tiesos žodelį.

Stasys Yla apgaili, kad karalius Mindaugas šykščiai minimas šiais 700 jo mirties sukaktuvių metais. Šykščiai, prisimename, buvo ir dr. Šliupas minimas jo metais. Mat, mūsų spauda šykšti lietuvius vienyti, bet nešykšti skaldyti. Pagrindinė priežastis mažo rašymo apie karalių Mindaugą bene ra, kad istorijos šaltiniuose apie jį labai maža žinių. Todėl kiekvienas privers-tas apie jį savo vaizduotes kurti. Bene visą istorinę medžiagą apie jį ir jo laikus suteikė rusas istorikas V. Pašuto savo Lietuvos Valstybės įkurimas veikalė, apie kurį Yla, matyti, negirdėjo, nes ir jis ir mūsų Vilniuje dar kažkodėl neišverstas.

Per VI. Ramoju rašytojas M. Katiliškis štai ko linki lietuvių rašytojui ir

Iš kairės ir iš dešinės

Atkelta iš 4 psl.

tuvos gyventojų tarpe vis tiek šie skaičiai nėra labai įspūdingi. Išsilaikyti valdžioje demokratijos čia neužtenka, reikia mesianistinių įsitikinimų būk komunistai vykdo kažkokią misiją -- stato naują pasaulio santvarką. Bet ir įsitikinimų neužtenka, juos papildoma karinė jėga, pasirengusi krypti ne tik prieš užsienio priešus, bet ir prieš komunizmo eksperimentų nepakeliančius gyventojus.

VIDURIO KELIU

Labai keista, kad Vilnis nustebė, patyrusi Vienybę neisiant į vieną bloką su vad. pažanglaisiais.

Vilni su Laisve reikia skirti į tokią laikraščių kategoriją, kaip Draugas, Darbininkas ir Dirva. Tai yra tam tikras visuomenės grupių pažūras atstovaujanti spauda. Kuris tų laikraščių pasisako teigiamai apie dabartinę Lietuvos santvarką, tas tiesiog negali teigiamai nei išsizioti tautinė Lietuvos atžvilgiu. Vėl gi — tie, kur dedasi atstovaujant tautinę Lietuvą, tie gražiai teorizuoja, bet praktikoje nenori girdėti apie tautos laimėjimus tarybinę santvarkoj ir mėgaujasi kiekviena tautos nelaimė. Tai yra kirviai, nūsmukę nuo tautos kirvakočio.

Seniausias dar tebegyvas lietuviškas laikraštis Vienybė šiuo metu yra beveik vienintelis, kuriame nesivaržant pasisakoma apie bet kurios grupės erezijas, kuriame partinių statutų nevaržomam galima pasidžiaugti kiekvienu tautos laimėjimu ir tėvnyje ir emigracijoje. Mano išmanymu, tai yra pasaulyje išblaškytiems lietuviams didelė likimo dovana. Iš čia galima žvelgti ir į dešinę ir į kairę — ir stebėtis, kaip mūsų tautiečius balsiai kankina partinių prietarų vėžys.

PRIREIKE OPERU?

Nepriklausomybės laikais Kauno visuomenė, lyg kokia vis nesulaukianti ir besilginti įpėdinio porėlė, per eilę metų laukė lietuviškos operos užgimimo. Pagaliau pribuvo Karnavičius su "Gražina".

Tarybiniai muzikai ne tiek žiūrėjo, gerai ar blogai, bet operų srityje gerokai pasivarė pirmyn. Ir šalia nepriklausomos Lietuvos "Gražinos", "Vaidilutės", "Trijų talismanų", "Radvilos Perkūno", "Pagirėnų" atsirado "Nemunas žydi", "Marytė", "Pilėnai", "Vaiva", "Duktė", "Dalia", "Paskenduolė", "Frank Kruk" ir t. t. Pastaruoju metu, sako, rašo Račiūnas operą ateizmo tema, rašo Paltanavičius, rašo Klova (apie Žalgirį) ir t. t.

Lietuvoje kažkas spaudoje lietuviškųjų operų reikalu kritiškai pasisakė, ir tai nugirdo emigrantų nacionalistų spauda. O čia Vakaruose nei tiems rašytojams operų trūksta nei ką, bet kurį tik laikraštį paėmsi, vis atrasi: Lietuvoje su operomis jau blogai.

Visiems lietuviškosios operos reikalais susirūpinusiems štai konkretus uždavinys: išieviijoje turime Banaitį su "Jūrate" ir Bacevičių su "Vaidilute". Rodos, daugiau jų čia ir nerašoma. Taigi, prisidėkime (ir riksmu, ir konkrečiu darbu, ir konkrečiu kišenium), kad tos operos būtų pastatytos ar bent atspausdintos.

O šiaip tai vis peršasi įtarimas, kad dešiniajai išieviijos spaudai rūpi ne tiek operos. Ar tik nekyla džiaugsmo suradus, kad kai kur kas Lietuvoje nebegerai?

Rodos, prieš kelis metus lygiai taip plačiai buvo apverktas faktas, kad Jurbarke krautuvėje pritrūko adatų.

Rašytojų namų interjeras

Lietuvos Rašytojų Sąjungos rūmai Vilniuje, kur buvo pašarvoti Juozo Tysliavos palaikai 1962 m. gruodžio 27 d. (Plačiau 8 psl.)

LIETUVOJE

Vilniaus filharmonijos simfoninis orkestras planuoja 70 koncertų. Į Vilnių su koncertais žada atvykti visa eilė artistų iš užsienio ir Sovietijos, tik ne iš Amerikos.

Į gyvenimą atelna, kaip pas mus Amerikoje, kasmet naujų, jaunų žmonių. Vienas jų, A. Bučys, prirašė eilėraščių Vilniuje išėjusioje jaunų autorių leidinyje Pirmoji knyga. Biografija sako: Algimantas Bučys gimė 1939 m. Kaune, valdininkų šeimoje. Mokėsi Vilniuje vidurinėje ir 1962 m. baigė Vilniaus u-to istorijos-filologijos kursą. Mokytojauja Bartkuškio aštuometėje. Vienu eilėraščiu sako:

*Ramybės nė lašo, nė saujos
Gyvenimas nesuteikia -
Karsčiuoja visais pasauliais
Ir viso tavęs reikalauja.*

Per televiziją Vilniuje rodyta trumpas, Bratkausko režisuotas K. Sajos vaizdelis "Moteris eina per lietų." Vaidino: Siparas, Kunavičius ir Urbonaitė.

Vilniuje išėjo J. Ragauskio 420 pusl. knyga Nenoriu Dangaus, Kad nenori - gerai, bet kam visai kludyti norintiems? Tiesoje knyga recenzuodamas V. Radaitis nusikėlė raudoną mistikon: "Yra tik viena tiesa! Tai marksistinio materialistinio mokslo tiesa!" De-

ja, tokią Stalino tiesą sudirbo Chruščėvas, kaip šio įpėdinis kada sudirbs chruščėlovinę. Marksistinė materialistinė mokslinė tiesa, atrodo, gana "ilūnlinga."

Mokytojai Lietuvos spaudoje ima skystis sumažinimu mokslo valandų pasaulinei literatūrai ir lietuvių kalbai. Be to, sako, mokyklų knygynėliuose neužtenka maį pasaulinės literatūros veikalų, mokinams skaityti ir susipažinti.

Kedainiuose įrengta antroji steros rūgštis gamybos technologinė linija. Ką ji reiškia ir kiek darbininkų čia dirbs, nepasakoma. Pirmoji linija jau nuo metų pradžios gamina gryną steros rūgštį sintetiniams audeklams. Antroji, atrodo, gamins trąšas - superfosfatą.

Lietuvos spauda "corn-cobs" vadina "burbuolėmis."

Maskva planuoja leisti 6 tomus naujos sovietų komunistų partijos istorijos, kurioje, girdi, busi "pašalinti iškraipymai ir faktų netikslumai, kurie buvo partijos istorijoje Stalino asmens kulto laikais." Bus įdomu pasiskaityti iškraipymai, kurie talsys Stalino iškraipymus, ypač apie Lie-

tuvos pagrobimą, Trockį ir kitus išgalabintus bolševikus.

Lietuvoje dedasi ir šitokių dalykų. Girkautoose (Siauliu ap.) "staiga atsirado didelis akmeninis kryžius." Pastatė "kellaujas maldininkas Ringys", kuriam talkininkavęs "būrys kolchozo vaikinių ir brigadininkas Kukanauza". Pastatytas vietoje, kur "jaunimui sporto aikštė ir ruošlama gegužinė." Spauda piktinasi, atsiremama "Tikėjimas kiekvieno sąžinės reikalas" (?) Jei taip, kodėl norinčioms Ringio ir Kukanauzo sąžinėms prikišama statymas akmeninių kryžių?

Komunistai ir socialistai kapitalistams vis prikiša vaikymosi pelnų. Vilniaus Tiesa aną dieną skatino kovoti už "kiekvienos įmonės rentabilumą." Rentabilumas pas juos kas pas kapitalistus pelnas! Kitą dieną Tiesa rašo: Sovietijoje visi dirba pasiaukodami. Jei vietoje priverstino pasiaukavimo, diktatūra pradėtų mokėti už darbą žmonišką atlyginimą -- tuojau Ameriką pavytų!

Geologas V. Gudelis aiškina Vilniaus spaudoje žodžių "nerija" ir "Neringa" prasmę. Nerija esąs senovės prūsų žodis, neturįs atitikmenų lietuvių ir latvių kalbose. Tai amerikietiškas "dunes" - smėlio pusiasalis. Neringa yra miestelis, sudarytas iš Juodkranties, Pervalkos, Preilos ir Nidos.

Užsienio filmų pasisekimas

JAV-ės, savo istorijos bėgyje davė namus daugybei milijonų emigrantų iš įvairiausių kraštų. Šiandien mes esame liūdninkai naujos emigracijos bangos, kuri ir vėl turi įtaką mūsų kultūrai. Tačiau šį kartą prancūzai, anglai, vokiečiai, italai ir japonai (išvardinant tik kelis) gyvena ir juda Amerikos filmų ekranuose.

1963 m. balandžio mėn., pavyzdžiui, 30 filmų turėjo savo premjeras New Yorko mieste ir apylinkėse, iš kurių tik 8 buvo iš Hollywoodo ir 3 iš jų buvo sukurtos užsienyje. Šis nepaprastas reiškinys yra dabar esančio pasikeitimo simptomu netik New Yorke, bet ir per visą Ameriką.

Svetimų kalbų filmai sudaro dabar didelę dalį mūsų filmų ekraną. Vardai tokių filmų žvaigždžių, kaip Sophia Loren, Brigitte Bardot, Curt Jurgens ir Marcello Mastroianni yra lygiai tiek pat žinomi Amerikos publikai, kaip ir Elizabeth Taylor, Doris Day, Marlon Brando ir Gregory Peck.

Be to, užsieniečiai filmų direktoriai kaip pav. Federico Fellini, Ingrid Bergman, Francois Truffaut, Alain Resnais ir Tony Richardson dabar į save atkreipia lygiai tiek pat dėmesio kaip ir JAV-ų direktoriai Elia Kazan, Stanley Kramer, Billy Wilder, John Huston, John Ford ar Otto Preminger. Yra gana įdomu pastebėti, užsienio filmų populiarumo padidėjimą, kad juos kuriantieji asmenys dar labiau įvertinami, negu patys artistai tuose filmuose.

Yra daug priežasčių šiam didėjančiam susidomėjimui užsienio filmomis. Kai kurie autoritetai mano, kad tai yra

dėl "kultūrinio pakilimo", visose šakose šiame krašte. Tačiau priežastis gali būti ir filmų artistų apsilankyme šiame krašte. Galtausiai, turime paminėti ir kelių milijonų amerikiečių interesus, kurie važiuoja kasmet į užsienį ir mėgsta matyti filmus tų vietų, kurias jie lankė. Be to, amerikiečiai visada mielai priėmė talentus iš užsienio.

Kai kurie duomenys iš New Yorko Valstybės Svetimo Skyriaus Filmų Divizijos nurodo be galo didėjantį užsienio filmų skaičių. Iš 604 filmų, peržiūrėtų šios įstaigos per praėjusius 12 mėnesių, 158 buvo iš Hong Kongo, 75 iš Meksikos, 70 iš Italijos, 55 iš Prancūzijos, 53 iš Didžiosios Britanijos, 43 iš Graikijos, 33 iš Vakarų Vokietijos, 17 iš Sovietų Sąjungos, 16 iš Ispanijos, 14 iš Japonijos ir 10 iš Austrijos. Likusieji buvo iš Argentinos, Egipto, Šveicarijos, Indijos, Jugoslavijos, Lebanono ir Puerto Rico.

Iš kitų krašto vietovių buvo praneštas lygiai tiek pat didėjantis interesas užsienio filmams. Vienas filmų rodytojas nesenaį pasakė, kad "kiekvienas miestas, nežiūrintis, kokio dydžio, turi profesinių žmonių, mokytojų ir kitų, su išvystytu skoniu, kurie neina į paprastai rodomus filmus, bet ateina pamatyti "meniško filmo."

Iki šiol, dauguma užsienio kalbomis atvežtų filmų į JAV-ės turėjo angliškus subtitulus, kad būtų geriau suprantami. Bet dar niekad šis dvigubas procesas, gera anglių kalbos sinchronizacija su lūpų judesiais, artimtams sakant žodžius svetima kalba, nebuvo taip plačiai išvystytas, kaip dabar.

ACNS

Vaidas iš A. Meko filmo "Hallelujah the Hills", kurią plačiai recenzavo New Yorko dienraščiai ir rugsėjo 28 d. POST laida, savo reportaže "Explosion in the movie underground".

Lenkijos filmas "Noz w Wodzie", kuri buvo demonstruojama pirmajame New Yorko filmu festivalyje Lincoln Centre.

"Atgimstanti senovė" - dailininko Antano Tamošaičio kūrinys. Jo darbų paroda atidaroma Chicagoje spalio 26 d. ir tęsis iki lapkričio 3 d. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Centre.

DAINA IŠ TOLO

PRANAS NARVYDAS

1914 m. nuvykau aplankyti savo jaunystės draugo, kurio jau buvau nematęs per keliolika metų.

Centralla — nedidelis miestukas, apie pustručio šimto mylių nuo Chicagos. Didžiausia čia įmonė — Illinois Central geležinkelio dirbtuvės. Lietuvių apie pora šeimų ir apie tuzinas pavienių.

Už apie porą mylių į šiaurę viena anglių kasykla. Vietovė vadinasi Glen Ridge. Ten netoliese įsikūręs to pat vardo kaimelis — apie šešetą skurdžių namelių, maisto krautuvėlė, mėsinė ir paštas.

Lietuvių trys šeimos ir pora pavienių. Lietuviai, apsipirkę po keletą hektarų žemės, pasistatė menkutes trobeles. Laikė po karvę, ožką ir po keliolika vištų.

Anglių kasykla buvo jų pragyvenimo šaltinis, bet ir ta kasykla veikdavo tik 6 mėn. Jų įplaukos buvo menkos. Aplink, kiek tik akis mato, tartum ant delno tęsėsi lygūs laukai. Kur ne kur nuskurę krūmeliai. Nakties laiku be žiogelių čirškėjimo ir laukinio šuns, "kajotėmis" vadinamo, kaukimo ar lojimo, viešpataudavo amžina, bauginanti tyluma.

Tokioje vietovėje gyvenant, net negalima įsivaizduoti, kaip tapdavo lietuvius lietuviai artimas.

Išgirdus lietuviškai sukalbant, taip tas asmuo pasidaro artimas ir savas. Rodos, tik jį apglėbus glamonėti ir bučiuoti. Nakties tylumoje spaudžia krūtinę toks klaidus ilgėsysis, rodos, kad esi kažkur toli nuo žmonių atskirtas.

Tos kelios lietuvių šeimos, matyt, palaikė tarpusavy artimus ryšius, nes atokiai vieny nuo kitų nameliai turėjo giliai įmintus takelius.

Vieną tylių vakarą išėjęs pasivaikščioti ir eidamas takeliu pro vieną tų namelių, išgirdau liūdną armonikos garsą ir dar liūdną nūniavimą.

Dainos žodžiai buvo lyg kažkur girdėti: — Čigonėlių prikoros, prisirišę prie tvoros, — o po to:

— Už ką plakė čigoną?
Kad sudraskė žiuponą...

Dabar prisiminiau, iš kur tie žodžiai man buvo žinomi, ir tie žodžiai nukėlė mane į Lietuvą, į vaikystės dienas, kada mano senutis pasakodavo savo atsiminimus, kaip jis sakydavo, iš dvarininkystės laikų.

O jįsai pasakojo, kad nepertoli nuo Zagarės buvo didelis Petraičių dvaras. Dvaro ponas neriogsodavo namie, bet trunkydavo po didelius miestus. Dvarą prižiūrėdavo urėdas, kuris buvo žiaurus žmogus ir labai skriausdavo pavaldinius. Pats ponas gi nebuvo blogas. Jis mėgdavo parvažiuoti Joninių švenčių. Susikviesdavo būrius svečių, kuriems palinksminti pakviesdavo sodžių jaunimą. Tasa turėdavo dainuoti ir šokti apie didelį sukurta laužą. Ilgi stalai būdavo apkrauti valgiais ir gėrimais. Mergelėms ir moterims alus, o vyrams degtinės visą pusbačkį iš jo paties varyklos.

Tokių puotų visi laukdavo, ypač iš jaunimo, kurie norėdavo vesti. O juk be pono leidimo tai nebuvo galima, gi tas jo urėdas buvo beširdis žmogus. Jis pats parinkdavo poras, o kitiems įsimylėjusiems neduodavo leidimo. Dar ir bizūnu sudroždavo.

Ponas mėgdavo jaunas mergaites. Su prašymu prie pono eidavo būsimoji nuotaka ir suklupusi bučiuodavo ranką ir varžydavosi su savo prašymu. Ponas paglostydavo, patakšnodavo per veidą, tardamas:

Na, panie, merguzėle, sėsk štai čia ir sakyk, ko nori, gal jau kokį kavaliertuką turi? Merguzėlė raudonuodama pratardavo, kad taip.

— Na, tai, panie, gerai, liepsiu judviejų vestuvėms pusbačkį degtinės duoti.

Kartą viena drąsi mergelė, gal kiek įsigėrusi, iš to džiaugsmo buvo taip ūpo pagauta, kad ne tik rankas išbučiavo, bet ir į vedą ponui pabučiavo. Tasa buvo taip patenkintas, kad savo užvaizdai įsakęs pulkiausias vestuves iškelti.

Bus daugiau

PRIEŠ 50 METŲ

(IŠ J. O. ŠIRVYDO 1913 METŲ DIENORAŠČIO)

11: -- Símano Daukanto Dramatiška Draugystė McCaddin salėje stato išgriovimas Kauno Pilies. Neteko nueiti pažiūrėti.

14: -- Ellis Islande atlankė Tėvynės Mylėtojų Draugijos sekr. J. Žemantauskas (Waterbury, Conn.) Pranešė, kad Massachusetts valstybei įskystos ir Katalikų Susivienijimo kuopos, kaip "nelegaliai" veikiančios. Spėjama, skundikai to paties Bagočiaus būrio, kurie įskundė ir SLA. Iš Lietuvos Puidienė rašo, kad mirė jaunas poetas Zigmas Gaidamavičius, kurio kūriniai dabar eina Vieniybėje. Likę daugiau ir siūlo visus išleisti. Principo sutinkame ir paprašėme velionio biografiją parašyti.

15: -- Paukščiui Vieniybės redaktoriu siūlosi Fr. Gudas, kurį kviečia ir Katalikas Chicagoje. Paukštys nori luktelti iki aš galutinai gausiu atsakymą iš Washingtono, ar būsiu paskirtas tulkio Ellis Islande, ar ne.

1913 m. vasario 1: - Pietavau su Columbia u-to studentu Lazausku. Siūlė išleisti jo raštų. Paukštį šįandien išvežė ligoninėn. Nežinoma, šiltinė, ar nervai - pradėjo kliedėti. Bagočiaus skundas, aišku, sveikatos nesustiprino.

2: - Atlankiau senąją darbų vietą: Ellis Islandą. Pie-

tavau su P. Mikolainiu ir V. F. Jankausku - abu imigracijos inspektoriai. Tarėmės kaip palaikyti Vieniybės leidimą, kuomet jos ašis - leidėjas J. J. Paukštys rimtai susirgo. Kalbėjomės sudaryti bendrovę, gali būti ir banką. Paruošiau Vienibei redakcinį ir nuėjau į Pliečių klubo susirinkimą.

3: - Vieniybės redakcijoje Jankauskas, K. Brazys, A. M. Martus ir aš kalbėjome kurti liet. banką Brooklyne. Norime prikviešti T. Paukštį iš Pittston, Pa. brooklyniečius P. Bučinską, A. Stankevičių, Martinaitį ir kitus. Bankas galėtų būti ir stipri finansinė atrama Vienibei. (Bučinskas-Bush per ilgus metus buvo Baltic States banko direktorius vėliau - V. S.)

4: Užgavėnios. Lenkai ir lietuviai nebeatina sutuoktuvėms leidimų. Redakcijoje atsilankė V. Jakštys iš Philadelphia, Pa., metęs raidžių rinkimo darbą prie socialistų organo Kovos. Ketina vykti Bostonan prie Laisvės - nori tapti dalininku vietoje pasitraukiančio Undžiaus. Socialistų sąjunga ruošiasi kovai pirkti linotipą, kurį dirbs koks tai čikagietis. Todėl gal ir mano brolis, Antanas Bernotas netrukus dar prie Kovos neteks? *Bus daugiau.*

Dainų šventės repertuaras

New Yorko-New Jersey lietuvių chorvedžių susirinkimo sudaryta Pasaulinės Parodos lietuvių Dainų Šventės repertuaro komisija iš prof. K. V. Banaičio, Vl. Baltrušaičio, M. Cibo, J. Čižausko, Alg. Kačanauskos, M. Liuberskio, V. Mamaičio, K. Vasiliausko, A. Vismino ir prof. J. Žilevičiaus, savo 1963 m. rugsėjo 3 d. posėdyje, pirmininkaujant Alg. Kačanauskui ir sekretoriaujant V. Mamaičiui, nustatė ir priėmė šį Dainų Šventės repertuarą:

1. JAV Himnas — J. S. Smith;
2. Lietuvos Himnas — dr. V. Kudirka;
3. Himnas už tėvynę — A. Kačanauskas;
4. Pasakyk, mergelė — J. Žilevičius;
5. Ko liūdi, putinėli — J. Naujalis;
6. Šiltas, gražus rudenėlis — J. Gruodis;
7. Po aukštus kalnus — K. V. Banaitis;
8. Verkia mergelė — J. Štarka;
9. Dainininkų maršas — J. Gaidelis;
10. Piovėjas — J. Kačinskas;
11. Kur giria žaliuoja — J. Gudavičius;
12. Už jūrelių, už marelių — J. Bendorius;
13. Mano tėviškė — J. Stankūnas;
14. Lietuviais esame mes gime — St. Šimkus;
15. Aštuonytis (taut. šokis moterų chorui) — J. Švedas;
16. Subatėlė (taut. šokis) — J. Švedas.

Tautinių šokių Vadovės nustatytas ir priimtas šis tautinių šokių repertuaras: 1. Šustas, 2. Audėjėlė, 3. Subatėlė, 4. Oželis, 5. Sadutė, 6. Rugučiai, 7. Aštuonytis ir 8. Malūnas.

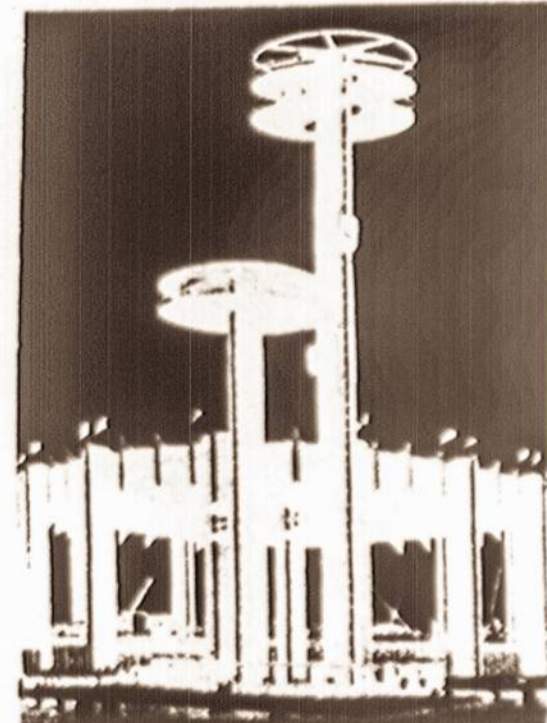
Dainų Šventės repertuaras jau baigiamas spaus-

dinti ir netrukus bus išsuntinėtas užsiregistravusiems chorams. Tad prašoma visus užsiregistravusius chorų, nedelsiant pranešti Dainų Šventės Komitetui kiek egzempliorių reikės prisiųsti dainų repertuaro.

1000 DAINININKŲ
DAINŲ ŠVENTĖJE

Pasaulinės parodos lietuvių Dainų Šventėje dalyvauti jau užsiregistravo 1000 dainininkų. Be ankščiau užsiregistravusių, Dainų Šventės Komitete yra gauti dar šiu chorų pareiškimai dalyvauti Dainų Šventėje: Hamiltono (Canada) Aušros Vartų parapijos choras, ved. V. Verikaitis, Clevelando Sv. Jurgio parapijos choras, ved. Pr. Ambrasas, Čiurlionis ansamblis, ved. A. Mikulskis ir Bostono lietuvių mišrus choras, ved. J. Gaidelis.

Komitetas

Vienas iš pastatų Pasaulinėje Parodoje New Yorke.

Mano apsilankymas Lietuvoje

NAKTIS BE POILSIO

Nežiūrint vėlyvos valandos, kai apleidau Klovy namus, į viešbutį nenorėjau grįžti. Visa aplinka, paskendusį giliame sniege nakties tamsumoje atrodė tokia paslaptinga, vilioje viliojo pavaikštinėti. Bet privažiavo taksi ir greitai atsiradau prie "Vilniaus" viešbučio durų. Vairuotojas palinkėjo ramaus poilsio. Padėkojau ir tariau labanaktį. Jau buvo po dvyliktos ir turėjau belstis į duris, iki mane įleido viešbučio prižiūrėtojas.

Antrojo aukšto budėtoja taip pat buvo prigulusi ant sofos. Man buvo nemalonu, kad ją turėjau prižadinti. Atrakinusi spintą ji padavė raktą į mano kambarį.

Vakare išeidama, matyt, užmiršau užgesinti šviesas. Žvilgsnis pirmiausia buvo nukreiptas į stalą, kur tarp gėlių buvo urna su vyro palaikais. Ir vėl skausmas nudiegė mano širdį, ir vėl klausiu — kodėl Jisai, o ne aš?

Apie poilsį tą naktį nė nesvajojau. Po tų kalbų su muzikais, mano galvoje buvo tiek daug minčių, kad ir miegą visiškai išblaškė. Visi, atrodo, norėtu apsilankyti Amerikoje, bet kaip tai įvykdyti, kai okupantas apstatęs geležinę uždangą, o anapus vandenyno, Amerikoje, mūsų tautiečiai taip pat stato savo uždangą.

Bet negi aš tas problemas išspręsiu būdama "Vilniaus" viešbutyje. Nuričiau aspirino tabletes ir bandžiau užmigti. Užmerkusi akis tematau tą patį vaizdą, kaip ir kiekvieną naktį — Kew Gardens ligoninės kambarėlių ir savo mirštantį vyrą...

Ar Jisai žinojo, ar nujautė, kad ši karta iškeliauja amžinai keliuonai? Raminuosi mintimi, kad turbūt ne, nes manęs prašė į ligoninę atvežti rankraščius.

— Manau, kad čia teks pagulėti ilgesnį laiką, — Jisai kalbėjo vos alsuodamas. — Tą laiką bent išnaudosiu savo eilėraščius paruošdamas spaudai.

Deja...

o

Po širdinės prieuolio 1960 m., kai dr. Julita Trojanienė nustatė jo ilgą tikrąją priežastį, apie mirtį nesivaržydami pakalbėdavome. Nežiūrint daktarės įspėjimų, neabejojome, kad

dar ilgai kartu pagyvensime. Jisai rūpinosi, kad aš pirma nepasitraukčiau, kad neliktų vienas... O man daugiau rūpėjo, kad Jisai pirma nenumirtų, kad aš nelikčiau viena...

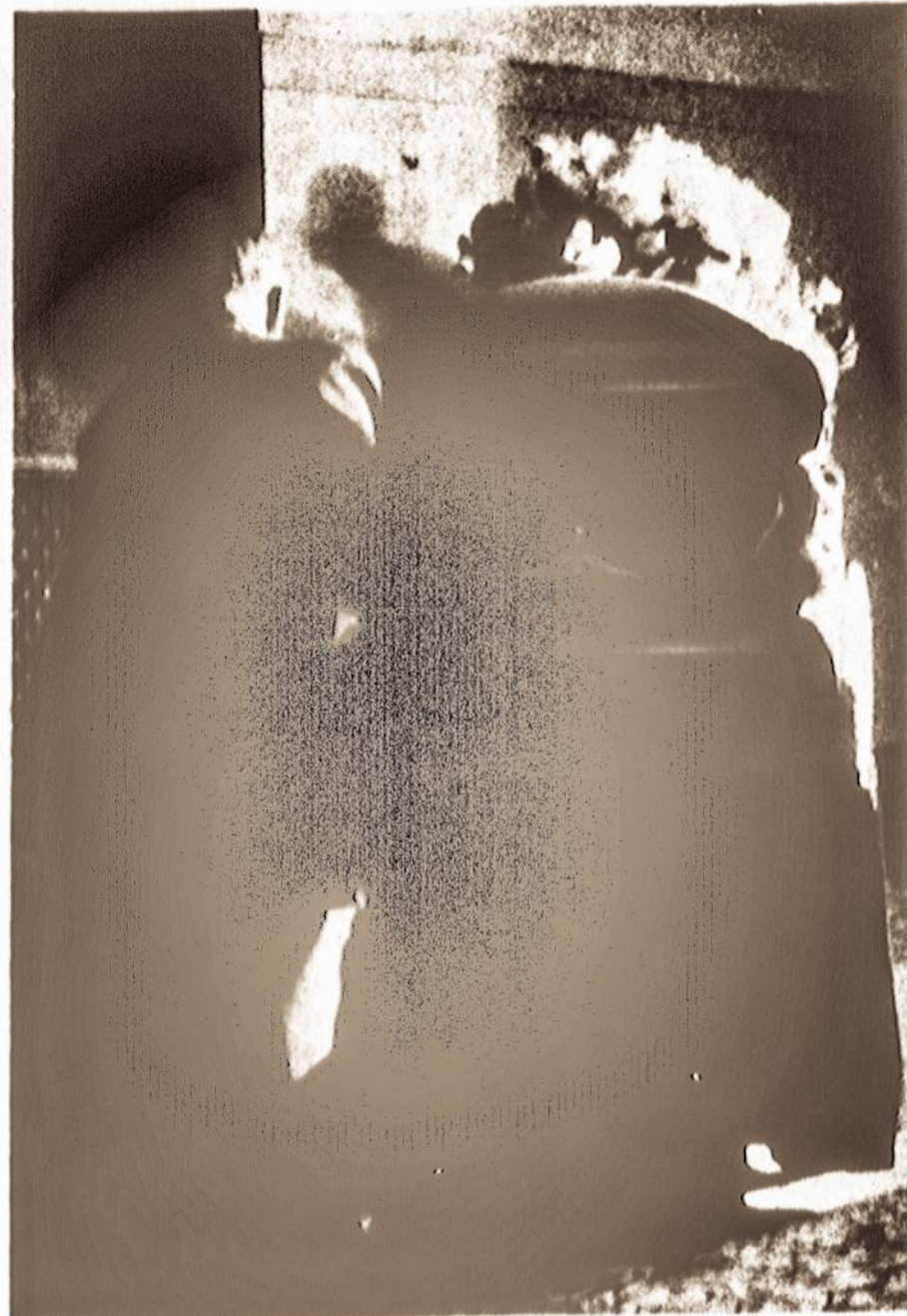
Lapkričio 10 d. vakarą grįžęs į namus, pavargęs ir nusiminęs labiau negu paprastai, nes vos penkinę Vieniųbei "sumedžiojo", jis apsidžiaugė kaip švariai tos savaitės laida buvo atspausdinta. Gėrėdamasis Lietuvos jaunimo nuotrauka, kuri puošė Vieniųbės pirmąjį puslapį, jis kalbėjo, kad visi trys kada nors apsilankysime Lietuvoje, kad ir okupuotoje, o Vieniųbei sulaukus 80 metų amžiaus, iš laikraštinio darbo pasitrauksime ir apsigyvensime kur nors gamtoje. Tada svajojome apie Virginiją, nes tą valstybę labiausiai pamilome dėl jos istorinės praeities. Čia, jis sakė, parašys savo apysaką iš lietuvių emigranto gyvenimo...

Koks žiaurus likimas! Tik mūsų "Dukas", tas juodas vilkas, kuris gulėdavo prie savo šeiminių kojų, kai jis rašė "Dabar", ar taisė rankraščius, tą vakarą taip šurpulingai sustaugęs, iš anksto žinojo, kad prie mūsų namų artinasi mirtis.

Prie darbo stalo...

Tas paskutines mudviejų gyvenimo valandas prisimenant, vėl prasiveržė ašaros, nes akyse temačiau savo sūnų paskutinį kartą atsivėlki-

Jo grabas.

Vyt. Maželio nuotrauka

nant su tėvu... Nežinau, kaip mudu iš ligoninės tada atsidūrėme gatvėje ir kaip ilgai klaidžiojome, nežinodami kur dingti, netikėdami, kad mudu ištiko tokia baisi nelaimė, kad mūsų mylimo Juozo jau nebėra...

Iškaba prie Liet. Rašytojų S-gos rūmų Vilniuje: "Čia pašarvoti Juozo Tysliavos palaikai..."

IŠ MANO DIENORAŠČIO

Negalėdama užmigti pradėjau vartyti savo dienoraštį. 1961 m. sausio 1 d. mano užrašyta: "Naujus 1961 metus sutikome su Skėmais. Skėmienė pagamino skanių balandėlių, o aš kokteilius. 12 valandą visi pasibučiavome ir išgėrėme po taurę šampano. Skėma pranašavo, kad šiais metais tikrai važiuos į Lietuvą ir iš savo keliuonės parašys naują knygą. Pažliūrėsime. Įdomu ką gero (ar blogo) šiais Naujais metais prisigyvensime. Kad tik mums gerai pavyktų su Vieniųbės deimantinio jubilėjaus minėjimu!

1961 m. birželio 24 d.

"Iš Chicago telefonavo Juozas, kad dar negali sugrįžti, prašė mane su Juozuku nueiti į liet. gydytojų suvažiavimą, padaryti nuotraukų sekančiai Vieniųbei. Gražu, kad žadėjo Vieniųbės deimantinės sukakties proga pasveikinti su \$100 auka.

Juozukas nepatenkintas, nes sutaręs kitur eiti. Gaila man jo, kad apsunkiname Vieniųbės reikalais. Bet kaip jausis Juozas, kad suvažiavimas tos šimtinės Vieniųbei nepaskyrė. Dr. B. sakė, kad vienas gydytojas iš Clevelando norėjęs reikalauti suvažiavimo prieš Vieniųbę išreikšti protestą, nes "Dabar" skiltyje jam nepatiko Juozo pastaba.

Ar tas daktaras iš Clevelando nuskriaudęs Vieniųbę dabar patenkintas? Tikrai nekenčiu mažų žmogukų, dvasios skurdžių..."

1961 m. lapkričio 9 d.

"Juozas vėl parsinešė senų komplektų ir nuo jų neatsitraukia. Nematau, kaip mes spėsime šiais metais išleisti deimantinį numerį, kai to darbo dar taip daug, o pinigų amžinai trūksta. Kad tik greičiau praeitų Cvirkos palikimas, gal tada nors kiek atsikvėpsime. Bet ir Juozas labiau abejoja ateitimi, pamatęs, kad mūsų mirusiųjų skaitytojų kartoteka dvigubai didesnė už dabar skaitančiųjų. O kaip bus toliau, kai senieji ir naujieji imigrantai nepalieka įpėdinų, kurie laikraštį prenumeruotų? Kaip gera būtų, jei su šiais metais nuo to visko galėtume pasitraukti, kaip jį įtikinti, kad tas darbas ir vargas mus prazudys?"

Savo dienoraštį vartydama ir kiekvienos dienos įvykius pergyvendama, sulaukiau rytą.

Tęsiama 9 psl.

Su sūnumi, artimaisiais ir draugais, Juozo Garšvos lydimi, einame į krematoriumą Maspeth, N. Y.

Vyt. Maželio nuotrauka

Liubline mirė A. Karvelienės sesuo

Jau daugiau mėnuo, kai Alice Karvelienė, buv. Lietuvos kriaucių kontraktoriaus Stepo Karvelio žmona, giliai liūdi netekusi savo sesers Antaninos, gyvenusios Lubline, Lenkijoje. Ji mirė rugsėjo 1 d. sulaukusi 65 metų amžiaus.

Be savo sesers Alice gyv. Amerikoje, velionė giliai nuliūdime Lenkijoje paliko savo vyrą Dmitroca (ukrainiečių kilmės), du brolius bei kt. gimines.

Žinia apie Antaninos Dmitrocios mirtį Alice Karvelienei ypač buvo skaudi, nes ji vis tikėjosi apsilankyti Lenkijoje ir dar kartą su savo sesere ir kitais artimaisiais pasimatyti. Paskutinį kartą Alice Karvelienė su giminėmis matėsi 1949 metais, kai su savo vyru Stepu tuo metu pasitraukusiu iš bizonio, buvo nuvykusi į Lenkiją ir ten viešėjo apie 6 mėnesius.

Vienybės personalas, kaip ir visi Alice Karvelienės bičiuliai, skausmo valandose reiškia giliai užuojautą. Savo draugų ir pažįstamų Alice ypač mylima, kad ji būdama lenkų kilmės, tobuliau lietuviškai kalbą už ne vieną lietuvę. Tai jos vyro Stepo nuopelnas. Dalyvau-

damas lietuviškame visuomeniniame gyvenime nuo jaunystės dienų, Stepas Karvelis pirmiausia sulietuvino savo žmoną, su kuria jau atšventė 40 metų vedybų sukaktį ir laimingai tebegyvena savo rezidencijoje Highland Boulevard, Brooklyne. vt

G. VASILIAUSKIENĖS KONCERTAS PHILADELPHIJOJE

JAV Lietuvių Bendruomenės Philadelphiajos apyl. valdyba rengia viešnios iš tolimosios Australijos, įžymiosios lietuviškos dainininkės Genovaitės Vasiliauskienės koncertą, kuris įvyks spalio 20 dieną, sekmadienį, ketvirtą valandą po pietų, Lietuvių Muzikalinėje Salėje (Lithuanian Music Hall), 2715 East Allegheny Ave., Philadelphia 34, Pa. Solistei akomponuoja ir taipogi solo skambina pianistė Dorothy Oldham.

Lietuviškoji visuomenė

kviečiama gausiai į šį nepaprastą koncertą atsilankyti.

* TAIKOS KORPUSUI reikalinga pradžios ir kolegijų mokytojai, inžinieriai, mechanikai ir kitokių patyrusių ekspertų visose srityse užsienio tarnyboms. Dabar priimami ir vyresnio amžiaus tarnautojai. Platesnių informacijų galima gauti kreipiantis į Peace Corps, Division of Recruiting, Washington, D. C. 20525. kaip

Vienybėčiai Stepas ir Alice Karveliai nuotraukoje matomi laive "Batory" vakarieniaujant, kai jiedu 1949 m., po II Pas. karo išplaukė į Lenkiją aplankyti gimines. Jie buvo vieni iš pirmųjų turistai viešėje pokarinėje Lenkijoje, kur išbuvo beveik šešis mėnesius. Alice ir Stepas Karveliai gyvena grefo Vienybės namų, Brooklyne.

Rasų kapinėse Vilniuje 1962 m. gruodžio 27 d. Jo palaikus į kapus nešė rašytojas A. Gričius, poetas E. Mieželaitis ir kt.

Z. Serafino nuotrauka

MANO APSILANKYMAS

Atkelta iš 8 psl.

Gedimino gatvėje vis didesnis judėjimas. Ne-trukus į duris pasibeldė Antanina Kubertavičienė.

— Žinojau, kad taip bus, — suėmusi mane į glėbį ji ramino. — Už tai anksčiau atvykau. Turį susivaldyti ir toms žaizdoms leisti užgyti. Žinok, kad vykdydama savo vyro valią susilaukė visos Lietuvos žmonių pagarbą, o mums tai suteikė ir paguodos, kad tolimoje Amerikoje gyvenęs poetas taip giliai mylėjo savo Tėvynę...

o

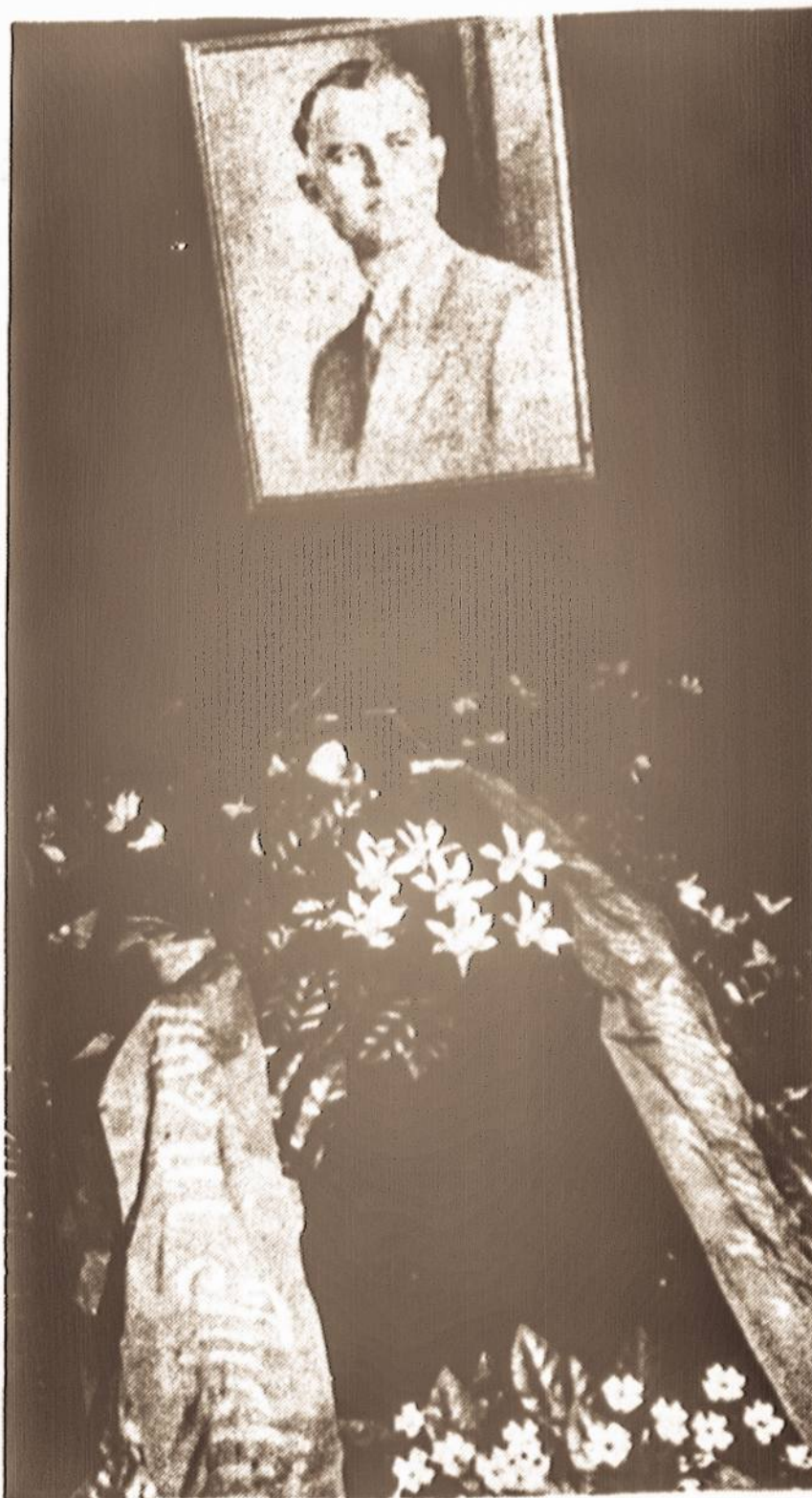
Vėliau, Kubertavičienės lydima, išlėto nuėjome į Rašytojų Sąjungos rūmus, kur pirmą kartą susitikau su poetu Eduardu Mieželaičiu, J. Marcinkevičium, Korsaku, Baltušiu ir kitais Lietuvos rašytojais.

Nusileidome į pirmojo aukšto salę, kur pamčiau juodai apklotą karstą, o tarp gėlių, urną su mano vyro palaikais. Viršuje portretas — primenantis kaip jisai atrodė, kai gyveno. Salėje šimtai žmonių — kaimiečių ir miestiečių, senimo ir jaunimo. Toje tyloje pasigirdo Griego muzikos "Pavasariui" garsai ir A. Venclovos atsiveikinimo žodžiai.

Suakapiau visas savo jėgas, kad tik nepravirkčiau balsu. Apsiraminau kai jau buvome Rasų kapinėse ir palaikai buvo įmūryti po Lietuvos žeme.

Mano brangusis, atsisvelkindama prie kapo galvojau, — įvykdžiau ką žadėjau, bet ar mano skausmas palengvės, ar turėsiu jėgų ir sveikatos išstėsti su Vienybė?... Bus daugiau

Bus daugiau

Prof. K. Pakšta prisimenant...

S. m. rugsėjo 11 d. suėjo trys metai, kai mirė prof. Kazimieras Pakštas. Jo mirties trijų metų sukakties proga, žmona Janina Narūnė, poetė, išleido savo eilėraščių naują rinkinį, pavadintą "Sutemos".

Pirmuosius puslapius atvertus skaitome: "Gyvenk lietuvių širdyse, kaip gyvenai mano širdy."

Žemiau perspausdiname eilėraščius iš J. Narūnės "Sutemų":

Velionis Prof. K. Pakšta

STEBUKLINGOJI

MOTINA

Skaistumo žiede,
Didžios šviesos spindėjime,
Tai Tu, o Motina!

Giliam širdies skausme
Panirusi,
Šventa...
Tai tu, o Motina!

Maldaujančių
Ir prašančių akių
Šviesi viltis —
Tai Tu, o Motina!

Skaistumo žiede,
Didžios šviesos spindėjime!

KAI PUGNYS

Pasodinsiu radastas prie tavo kapo,
Sužydės, kaip ugnys, raudonai,
Užsidegs, kaip žvaigždės, kur tau šneka,
Mirga ir liepsnoja amžinai...

J. NARŪNĖ-PAKŠTIENĖ

Ella Abrolaitienės rezidencijoje Belmar, N. J. paseniai įvykusio SLA Apskričio ir Spaudos Klubo išvykos dalyviai. Nuotraukoje matomi (iš kaires) - Gustaitienė, Abrolaičiai, V. Boreika su žmona, Trečiokienės sesuo su vyru, Ieva Mikolainienė, A. Šinušienė, V. Kalvelis, Ieva ir Albinas Trečiokai, Kazanauskai, Garoliai, Pakniai, adv. S. Briedis. Ant žolės seserys Akelienė ir B. Spudienė. W. Sinuš nuotrauka

KARAS IR JO PASEKMĖS

Antrame pasauliniame kare žuvo apie 50 milijonų žmonių ir liepsnose sudegė 50 milijonų dolerių turto. Jame žuvo ir Lietuvos nepriklausomybė. Tai europiečiams (ypač "gaidžiui" straksančiam De Gaulle) priminė buvęs JAV valstybės sekretorius Acheson, kalbėdamas Olandijoje. Jei Muencheno laikais, kada Anglijos ir Prancūzijos vada tarėsi prisigerinti Hitleriui, Europa būtų turėjusi NATO panašią sąjungą, gali būti, būtų išvengta antrojo pasaulinio karo medžiaginių ir dvasinių nuostolių. Karas ir amerikiečius pamokė nenutolti per daug nuo Europos, nes kai tik kas ką verda Europoje, amerikiečiai neišvengiamai įvellami kosės valgyti. Amerika tada deda aukų žmonėms ir doleriais Europą vėl ant kojų pastatyti.

Estija šiemet valstybei tegalėjo parduoti tik šeštą dalį javų, ką pardavė 1961 metais. Latvijai buvo suplanuota 24 d. liepos turėti jau 2,600,000 tonų siloso. Teturėta 9,000.

BALF CENTRO ZINIOS

1963 metais, devynių mėnesiu laikotarpyje, Balfo Centras gavo pinigais 54,994 dolerius, o buvo priverstas išleisti 68,445 dolerius. Didžioji išlaidų dalis padaryta išsiunčiant užjūrius 1,294 įvairius su valstais ir rūbais siuntinius. Vien per paskutinius tris vasaros mėnesius tokių siuntinių buvo išsiųsta 407, nes pasipylė almanos iš pavergtos Lietuvos ir lietuvių Lenkijoje, kurie išgyveno žiaurią žiemą ir netikustą šių metų vasarą. Patys sovietų vada pradėjo ieškoti maisto užsieniuose, ko jie niekad iki šiol nedarydavo; skelbdavo, kad jie visko turi pakankamai.

Laiškas po laiško kasdien krinta ant Balfo stalo iš užjūrių, o ir vietos (JAV) lietuvių vis tankiau ištlesia pagalbos maldaujančią ranką į Balfą.

Šį rudenį kaip ir visada tikimasi duosnių Amerikos lietuvių gausesnės piniginių aukos, nes Balfas nebegali nuvežti Vakarų Vokietijon lietuviams tremtiniams didesnių kiekių maisto ar rūbų, daugeliui tenka slūsti grynus pinigus. Į sovietų okupuotą Lietuvą taip pat

reikia supirkti naujas medžiagas (ar maistą) ir apmokėti augštus persiuntimo mokesčius. Dėl augštų miltų beveik tik pinigais tegalima paremti vargan patekusį lietuvių, atsidūrusį Pietų Amerikoje.

BAIGIASI BALFO RŪBŲ IŠTEKLIAI

Į tūkstantį Balfos siuntinių, išsiųstų šiais metais, telpa gana daug svarų. Mat, dalis suaukotų rūbų netinka siuntimui į užsienius (atrankas parduodame Brooklyne po 3-5 cent, už svarą), o dedant po 15-20 svarų į paketą, tūkstantis siuntinių tikrai ištuština sandėlius.

Mūsų Broilal-Sesės iš užjūrių nuolat prašo Balfą aprangos ir, ją gavę, nuosirdžiai dėkoja. Paketo išsiuntimas tekainuoja 5-7 dolerius, tai ši šalpos sritis Balfos įėjomis stipriai tebetęsiama, ypač į Vokietiją ir Lenkiją. Gaila, rusai neįleidžia vartotų rūbų į okupuotą Lietuvą.

New Yorko, New Jersey ir apylinkių lietuvių nuosirdžiai prašomi papildyti Balfos rūbų sandėlius vartotais rūbais. Atvežkite viską,

kas Jums atlieka, už netinkamus vartojimui rūbus Balfas gaus kelis dolerius tinkamų vartojimui rūbų pasiuntimo išlaidoms padengti.

Balfo adresas: 105 Grand St., Brooklyn, Sandėliai atidari kasdien darbo valandomis. Kitu laiku irgi galima pristatyti, tik paskambinkite Tel.: EV 7-1422 (Gaila, Balfo Centras neturi ratų rūbus iš namų palmti, taip pat neapsimoka vartotus rūbus paštu į Balfą slūsti, nebent jie būtų tikrai geri, ypatingai gerai atrinkti).

SIUNTINIAI OKUPOUOTON LIETUVON

Nuolat keičiasi prekių kainos, pašto išlaidos bei mokesčiai agentūroms. Dėl tų priežasčių Balfui nepavyksta sudaryti standartinius siuntinius į Lietuvą. Reikia pažymėti, kad ir Lietuvoj ne vienodi pageldavimai: miestiečiai prašo maisto, kolchozininkai rūbų, o geriau prasigyvenę ir ten jau nori akordeonų, net automobilių.

Pinigų Lietuvon (išskyrus labai retus atvejus) neverta slūsti, nes už dolerį temoka tik 90 kapeikų, kai paprastų prekių vertė yra trigubai ar penkeriopa aukštesnė. Paprasta skarutė (babuška) kainuoja Amerikoje vieną dolerį, o okupuotoj Lietuvoj — 12-15 rublių.

Balfas, gavęs iš privačių asmenų užsakymą ir pinigus — pasiunčia kas vertingiausia gavėjui arba tai, ką nurodo siuntėjas. Balfas jokio pelno iš siuntinių negali daryti, nes yra "non profit making organization", tačiau už patarnavimą, jei galima, prašo aukų paslūsti paramos siuntinius tiems, kurie neturi nei giminių, nei pažįstamų aukso ir laimės šaly — Amerikoje.

Kai kurios biznio agentūros taip pat garsinasi patarnaujančios ne pelno, de-ja, jų paduodamos apyskaistos išmanančiam kainas rodo, kad gerą dalį siuntinio pinigų pasilaiko sau (jei ne pelno tai patarnavimo pretekstu), ko nevalia daryti Balfui. Kitos agentūros net skelbia, kad siunčia vaistus į Lietuvą, nors visi žinom, kad okupantas uždraudė vaistus į Lietuvą įleisti ir vaistai legaliai Lietuvos nepasiekia.

Pagal visuotinai sutartą definiciją tremtinis laikomas tas, kuris dėl perse-

kiojimo yra palikęs savo gyvenvietę ir niekur nepriimtas kaip savasis. Tokių tremtinių, kuriuos dabar globoja UNO Tremtinių Komisaras šiuo metu yra 3,283,300. Jų dauguma, virš milijono, yra Hong Kong'e bei Arabijoje. Ir JAV valstybės turi per 212,000 kublečių, kuriems pripažįsta tremtinio tarptautines teises ir vardą. Įvairiuose Afrikos kraštuose yra per 300,000 tremtinių, kuriuos globoja Jungtinės Tautos, Europoje beliko tik 34,000 tremtinių, iš kurių dešimta dalis — lietuvių.

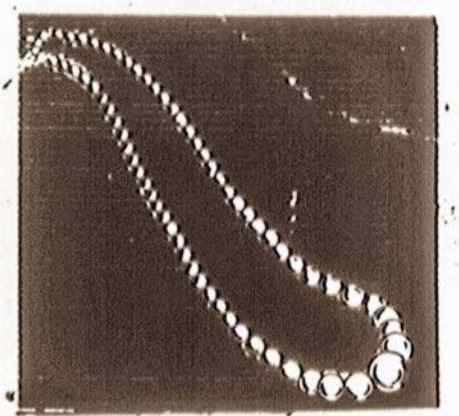
Deja, Jungtinių Tautų Organizacija negali nei globoti nei suskaičiuoti Lietuvos tremtinių Sovietų Rusijoje. O jų ten, už Uralo — žemės galo, dar tebėra daug, daug tūkstančių.

Balfas lietuvių šalpai už geležinės sienos išleidžia labai daug pinigų. Jei to pinigų būtų daugiau, Balfo parama galėtų ir turėtų būti žymiai stipresnė.

KUN. L. JANKUS

GINTARAS

Lietuvos auksas

Kainos nuo \$25.00

Ivairiausios gintarinės, dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.

80-19 31st Avenue

JACKSON HEIGHTS, N. Y.

Tel. HA 9-5855

Pašiekama: auto iki 31 Avė, Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

Haven Realty

JUOZO ANDRIUŠIO APDRAUDOS ĮSTAIGA

Patarnauja perkant ir parduodant namus, įvairiuose apdraudimo reikaluose, užpildant (Income) taksus.

J. ANDRIUŠIO TRAVĖL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Money Orders.

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N.Y.

Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien - 9 v. r. iki 9 v. v.

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y. Telefonas: Virginia 3-3544

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. Tel. EVergreen 7-2089

VIENYBĖ

rengia

SPAUDOS BALIŲ

Sestadienį, 8 val. vakare

1963 m. lapkričio 2 d.

Maspetho Lietuvių Piliečių Klube

BŪS VAKARIENĖ, GĖRIMAI, MENINĖ PROGRAMA

IR KONKURSAI, BILJETAS ASMENIUI \$5.00.

Šokiams gros

JOE THOMAS ORKESTRAS

Sportinės nuotrupos

EDVARDAS ŠULAITIS

Rudeniui atėjus, Chicago lietuviai šachmatininkai suaktyvino veikimą. Rugsėjo mėn. 7 d. jie buvo susirinkę aptarti veiklos planus. Buvo nutarta suruošti Chicago lietuvų pirmenybes ir dalyvauti vietos komandinėse pirmenybėse. Į tarpusavio turnyrą užsiregistravo 8 žaidėjai, kurie jau pradėjo susitikimus. Po susirinkimo įvyko 2 žaibo turnyrai, kurių vieną laimėjo P. Tautvaišas, kitą — V. Palčiauskas. Čia buvo atsisveikinta su V. Palčiausku, kuris išvyksta į Urbaną — Illinois un-tą dėstyti ir kartu siekti magistro laipsnio. Šis jaunas šachmatininkas neseniai įvykustose U. S. "open" šachmatų pirmenybėse pateko į pirmąjį dešimtuką iš 265 dalyvių.

Chicago lietuviams šachmatininkams, kurie veikia susibūrę į Neris sporto klubų šachmatų sekciją, vadovauja Vl. Karpuška. Kiti aktyvesni šachmatininkai — K. Jankauskas, K. Jakštis, V. Palčiauskas, V. Bikulčius, P. Tautvaišas, K. Šalkauskas, Pr. Šalkauskas ir kt.

* ŠVEICARIJOJE įvyko pasaulinės moderniškos penkiakovės pirmenybės. Čia pirmą vietą iškovojo Vengrija. Antroje vietoje liko Sov. Sąjunga, trečioje — JAV. R. Vokietijos reprezentantai atsisstojo IV-je vietoje, Švedijos — V-je, o Australijos — VI-je vietoje.

* HAVANOJE (Kuboje) baigėsi didelis tarpt. šachmatų turnyras, kuriame I vietą sugriebė Sov. Sąjungos čempionas V. Korčnojus iš Leningrado. Jis surinko 16,5 taško (iš 21 galimo). Tris sekančias vietas pasidalino

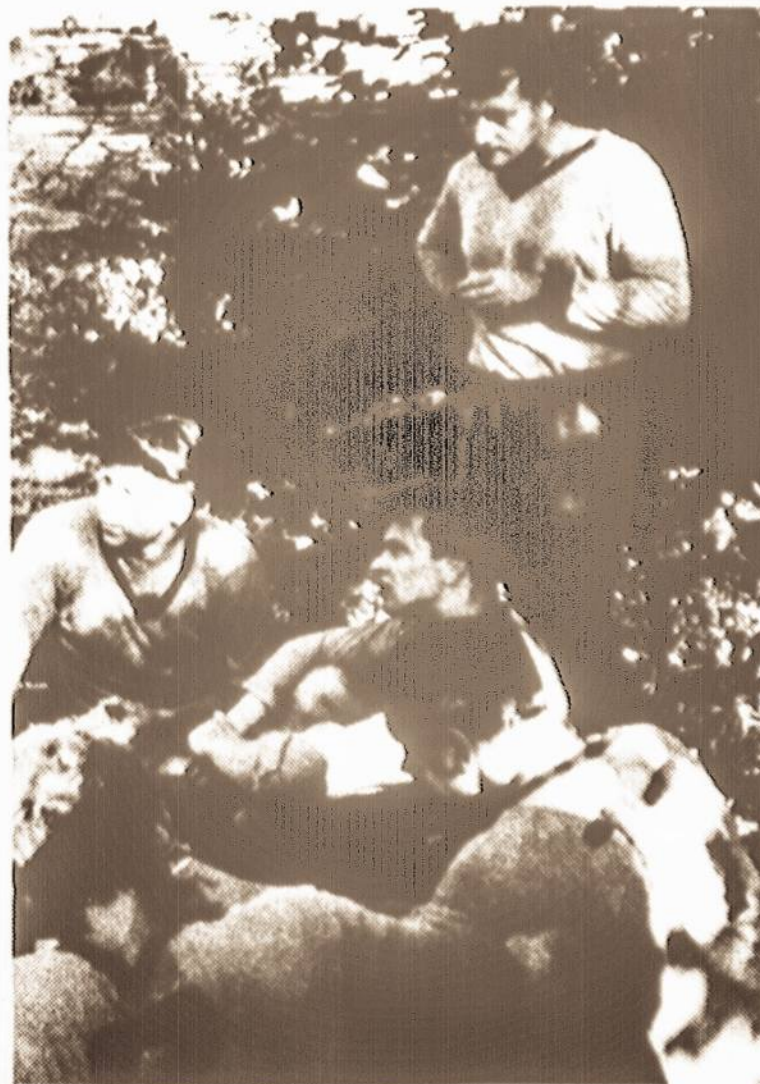
M. Talis ir J. Geleris (abu iš Sov. Sąjungos) ir L. Rachmanas (Čekoslovakija).

* RIČARDAS TAMULIS atstovavo Sov. Sąjungos bokso rinkinei jos susitikime su Bulgarija. Jis čia užtikrintai nugalėjo bulgarą B. Stojanovą, padėdamas sovietams laimėti komandinės rungtynes. Tai buvo 22 Tamulio tarptautinė pergalė iš 24 susitikimų.

* Vilniaus ir Kybartų futbolo veteranai pateko į finalą Lietuvos veteranų taurės turnyre. Pusfinalyje Vilnius įveikė Šiaulių veteranus net 11:0, o Kybartai — Panevėžio 2:1. Vilnių atstovavo daug Lietuvos futbolo istorijoje garsių vardų: S. Paberžis, V. Saunoris, Z. Ganusauskas, A. Stankevičius, P. Liutkevičius, A. Stelmokas, V. Visockis, V. Latoža ir kt.

* VILNIAUS ŽALGIRIO futbolo komandai, žaidžiančiai Sov. Sąjungos A klasės II-me pagrūpyje, paskutiniu metu pradėjo geriau sektis ir ji iš eilės laimėjo 3 rungtynes. Tokiu būdu jai atsirado galimybės išlikti A klasėje. Dabar Žalgiris stovi 14-je vietoje (iš 18 komandų). Iškritimui yra pasmerktos 3 paskutinės komandos.

* ŠIA ŽIEMĄ Innsbroke (Austrijoje) įvyksta žiemos olimpiniai žaidimai. Čia daugiausia domina ledo ritulio pirmenybės iki kurių pradžios liko jau nepilni 4 mėnesiai. Jau šiandien yra pradėdama svarstyti — kas laimės šias pirmenybes, o jų favoritai. Sov. Sąjunga, Švedija, Kanada ir Čeko-

Chicago Lituanicos futbolininkai pertraukos metu kaupia energiją antrajam rungtynių kėliniui. E. Šulaičio nuotr.

slovakija jau senokai yra pradėję pasirėngimus. Ypač galingai yra sukrotusi Kanada, kurios prestižas ledo ritulyje paskutiniu metu yra stipriai kritęs.

* CHICAGOS Lituanicos futbolininkai per paskutines dvi rungtynes sugriebė 3 taškus. Jie sukovojo 1:1 su Necaxos komanda ir nugalėjo St. Joseph, Mich. vienuolikę 2:0. Šį sezoną dar jiems yra likę 3 pirmenybiniai susitikimai.

VIENYBĖ maloniai prašo visų skaitytojų, kurių prenumerata pasibaigė, nedelsti atsilyginti.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

Prašo 35,000 dol. aukų

Lietuvių Komitetas Pasaulinei Parodai New Yorke parengiamuosius darbus varo visu smarkumu. Prašydami aukų, komitetas praėitą savaitę išsiuntinėjo 1000 laiškų, paruošė eilę straipsnių spaudai bei lietuviškajam radiui. Yra užsibrėžta tam tikslui surinkti 35,000 dol. Lietuvių jautrumas jau matyti iš ateinančių aukų. Pirmasis atsiliepęs iš pirmojo tūkstančio atsiuntė komitetui 50 dol.

* ANTANAS VASILIAUSKAS, studijuojas stovybos mokslus New Yorke un-tė, ėmė reikštis kaip pajėgus šachmatų žaidėjas. New Yorke lietuviai šachmatininkai džiaugiasi šio studento laimėjimais bei sugebėjimais.

* VACYS STEPONIS neseniai parėdavė savo Festival restoraną ir barą 40 East 26th St., New Yorke. Čia dažnai buvo rengiami įvairių lietuviškų organizacijų pobūviai, kurioms V. Steponis skirdavo ypatingą dėmesį. Daug kas apgailestauja, kad Festival restoranas parduotas, bet kiek žinoma, V. Steponis, Manhattane rengiasi įsigyti kitą vietą.

* JEI KIEKVIENAS skaitytojas apsimokėtų prenumeratą, ypač tie ilgamečiai skaitytojai, kuriems laikraščio siuntinėjimas nenutraukiamas nors skolingi už keletą metų, — tai Vienybė ne tik išmokėtų visas skolas už mašinas, bet dar liktų lėšų toliau laikraštį tobulinti. Laiku apmokėdami prenumeratą, skaitytojai, be to, labai daug padėtų, kad laikraštis kiekvieną anksčiau pasiektų. Todėl visų pakartotinai prašoma — nepamirškite atnaujinti prenumeratą.

Taip pat prašome savo skaitytojus paraginti draugus ir pažįstamus prenumeruoti Vienybę. Juo daugiau skaitytojų turėsime, tuo lengviau bus leisti seniausiąją pasaulyje lietuvišką laikraštį! Nuoširdžiai prašome visų talkos!

* AGNES REIZIS vadovaujamas Maspetho Lietuvių Moterų Klubas spalio 26 d. rengia metinę vakarienę, kurio bilietai jau išparduoti.

* ALTS-gos 1-jo skyriaus naująją valdybą dabar sudaro: Jurgis Kiaunė — pirm., Ant. Jurgėla — vicepirm., inž. K. Krulikas — inž., J. Valakas — sek., ir D. Klingga — narys. Skyriui priklauso 40 narių.

* WOODHAVENE parduodamas 2-jų šeimynų namas, butai turi po 6 kambarius, apšildomas aliejumi, moderniškas, turi "air conditioning" ir kitokius patogumus. Kaina \$27,000. Pirkėjas tegali apsigyventi gegės mėn., 1963 m. Telefonuoti VI 7-6260.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI!

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEWey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVARIEMS REIKALAMS

JUOZO GARŠVOS LAIDOJIMO IŠTAIGA

231 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 8-9770

Joseph J. Garszva Anita R. Garszva
Joseph J. Garszva, Jr. John A. Pauley
LICENSED MORTICIANS

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAŽEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. MAin 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

VIENYBĖ

* VIENYBĖS REDAKTOREI S. Narkėliūnaitėi išskridus į Vilnių pamatyti labai sunkiai vėžiu sergančią motiną ir V. Tysliavienėi peraitą savaitę dalyvavusiai spaudos konferencijoje Washingtone, Vienybės spalio 11 dienos laida neišėjo. S. Narkėliūnaitė iš Vilniaus rašo, kad su Motinos sveikata labai blogai - "tik dienų klausimas"... Redaktorė S. Narkėliūnaitė į New Yorką sugrįžta šios savaitės bėgyje.

* ALICE LUKAS, vienybiete, šią savaitę lanko jos dukra Stefanija su savo vyru - JAV Armijos pulkininku John V. Hearn, Jr., kuris Pentagone, Washingtone, eina svarbias pareigas. S. ir J. Hearn augina du sūnus, gyvena Alexandria, Virginijoje.

* PRANAS NARVYDAS, nuoširdus Brooklyno lietuvių visuomenininkas ir tautinės srovės veikėjas, neseniai ALTS-gos 1-mo skyriaus metiniame susirinkime buvo išrinktas skyriaus garbės pirmininku.

* DAILININKO ADOMO GALDIKO, gyv. New Yorke, kūrinių paroda Clevelande susilaukė nepaprasto pasisekimo. Parduota 32 paveikslai už 17,000 dolerių.

* JUOZAS IR ELENA ANDRIUŠIAI iš Woodhaveno, spalio 5 d. buvo išvykę į Baltimorę ir dalyvavo savo draugų Paulinos Sutkevičienės ir Vytauto Balio sutuoktuvės, Povestuvinei kelionei jaunavedžiai išskrido į Havajų salas.

* SKAITYTOJAI iš Argentinos parašė Vienybei laišką, kad apie lapkričio mėn. vidurį ruošiamas vakaras pagerbti Argentinos Lietuvių Balso red. Konstantiną Norkų jo 70 m. amžiaus ir 50 m. laikraštinio darbo sukakčių proga.

* PETRAS LISAUSKAS, vienybietis ir žinomas veikėjas Maspetho, spalio 12 dieną, su žmona Martha paminėjo 13 m. vedybų sukaktį, dalyvaujant porai šimty draugų ir pažįstamų Maspetho Lietuvių Pillečių Klube. Lisauskas augina dvi dukreles - Caron ir Martha. Petras Lisauskas, vienas iš

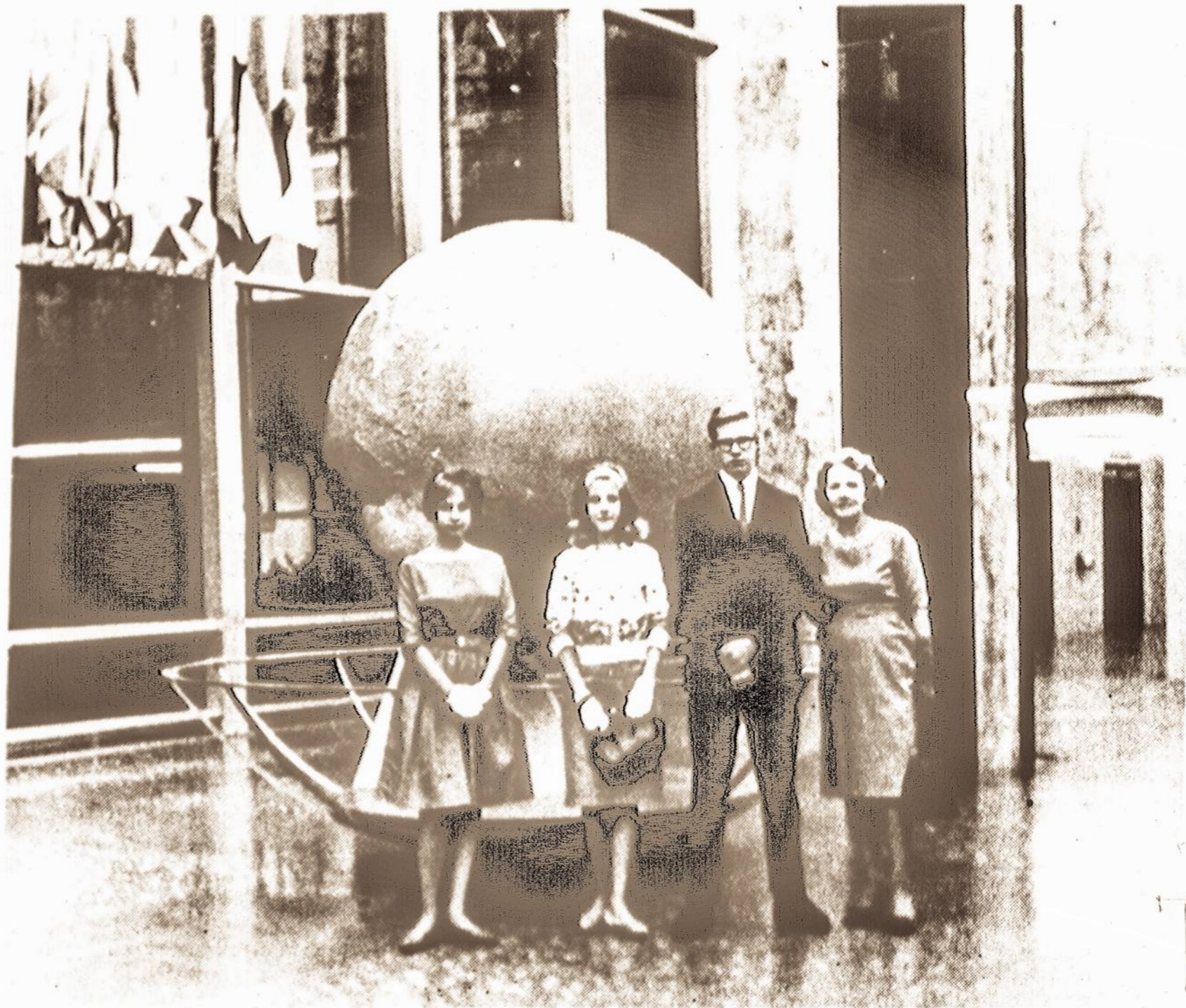
Vienybiečiai Petras ir Martha Lisauskai

nuoširdžiausių Vienybės rėmėjų, dabar rūpinasi, kad gerai pavyktų laikraščio ruošiamas spaudos vakaras šeštadienį, lapkričio 2 d., įvykstantį Maspetho Lietuvių Pillečių Klube (69-61 Grand Ave.), kuriame įsiai eina klubo vedėjo pareigas. Petras Lisauskas, kaip ir jo žmona, yra Amerikoje gimę ir visą laiką dalyvauja lietuviškoje veikloje.

* AKT. V. ŽUKAUSKAS vyksta į Worcesterį, Mass., dalyvauti koncerte - balluje, kuris įvyks spalio 26 d. Maironio parko salėje. Koncertą ruošia vietos tautininkai, kuriems vadovauja Algirdas Zenkus, anksčiau gyvenęs Brooklyne. Be Žukausko programoje dar dalyvauja sol. B. Povilavičius, komp. J. Gaidelis.

J. Thomas vadovaujamas populiarusis orkestras gros Vienybės spaudos vakare lapkričio 2 d. Maspetho Lietuvių Pillečių Klubo salėje. J. Thomas yra numatęs greitai laiku isleisti savo orkestro populiarios muzikos plokšteles su solistais.

Milda, Vivian ir Antanas su motina Milda Vaivadienė (dešinėje), tetos tapo nufotografuoti prie didžiojo žemės rutulio Valstybės Departamente "diplomatų" įėjimo salėje, kurią puošia vėliavos visų valstybių turinčių savo Atstovybes ar Ambasadas Washingtone. Vaivada gyvena McLean, Virginijoje. Tai nedidelis miestelis, kuriame, betgi, rezidencijas turi tokios garsenybės, kaip Vyr. JAV Prokuroras Robert Kennedy ir kt. Visi trys Vaivadų vaikai šiuo metu mokosi lietuviškai, kad suprastų kas parašyta Vienybėje. Šu tėvais žadėjo atvykti į Vienybės spaudos vakarą lapkričio 2 d., įvykstantį Maspetho Lietuvių Pillečių Klube. V. Tysliavienės nuotrauka

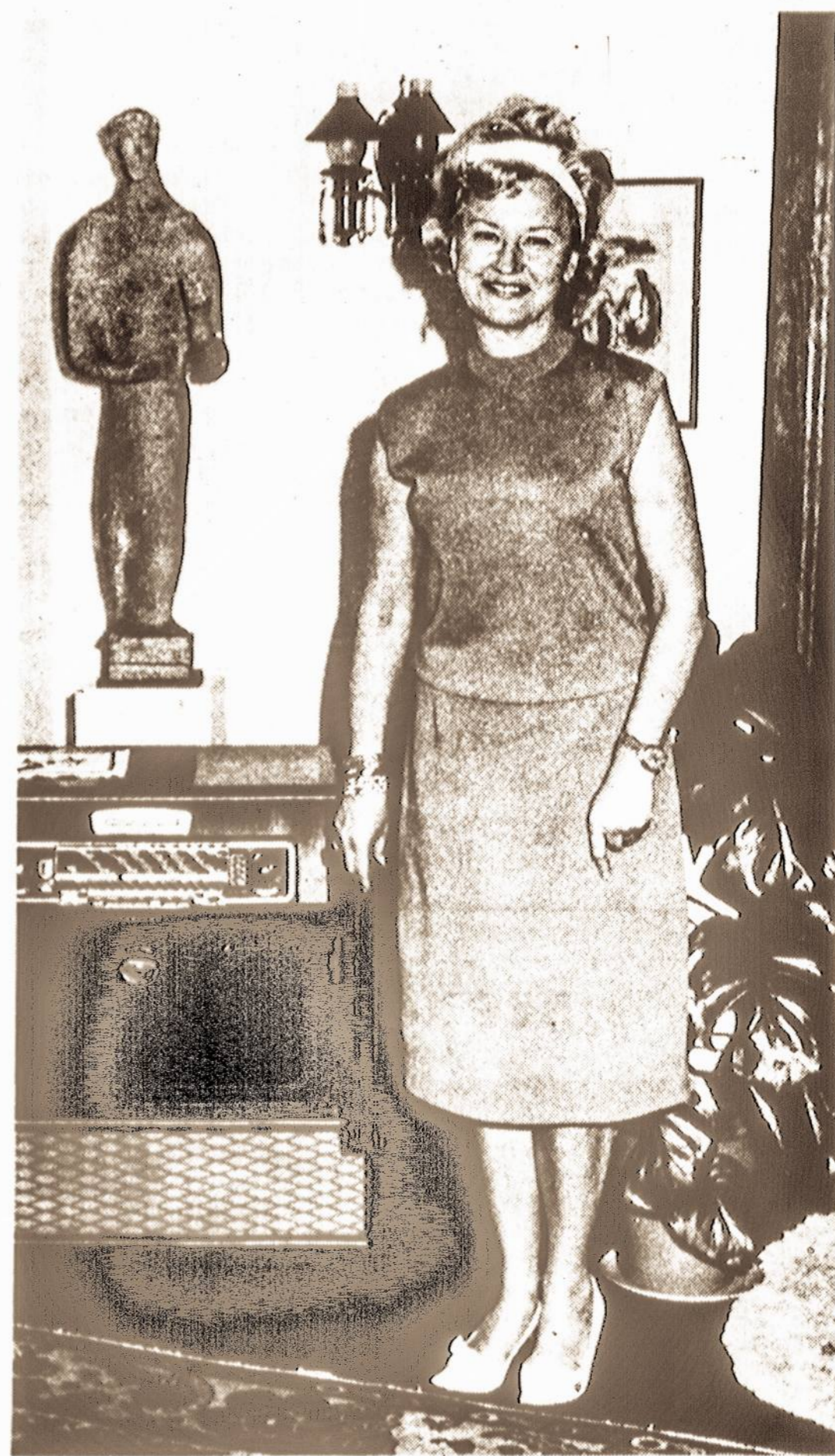
* KIEKVIENAS Vienybės spaudos vakaro dalyvis lapkričio 2 d. turi progą laimėti apmokėtą kelionę į Lietuvą arba bet kurią kitą Europos valstybę (lėktuvu, "round-trip"). Bilietas vienam - 5 dol. Gal dalyvauti ir toliau gyvenantieji skaitytojai prisijusdami 5 dol. auką. Vakaras rengiamas Maspetho Lietuvių Pillečių Klubo salėje (69-61 Grand Ave.) 8 val. vak. Bus meninė programa, spaudos paroda, vakarienė, šokiai ir kt. Stalmenos. Bilietai gaunami Vienybėje, J. Andriūšio Haven Realty įstaigoje, pas Moterų Vienybės nares, Maspetho Lietuvių Pillečių Klube, pas Shalinsklę Woodhavene ir kt.

* V. BALTRUŠAČIO vadovaujamas naujasis vyrų choras Brooklyne kiekvieno sekmadienio vakarais susirenka repetuoti Atletų Klubo salėje. Dainininkų jau yra daugiau kaip 30. Muzikas V. Baltrušaitis mano, jog netrukus jų skaičius pašoks dvigubai.

* V. TYSLIAVIENĖS 1964 metų organizuojamoje ekskursijoje Lietuvon per W. Rasčiausko vadovaujamą "Wide World Travel" agentūrą (žiūr. skelb. 3 psl.), jau užsiregistravo 18 asmenų, net iš tokių tolimų vietovių, kaip Los Angeles, Chicago ir kt. Platesnės informacijos apie ekskursiją (data, kaina ir kt.) Vienybėje netrukus pateiks W. Rasčiauskas.

* M. DIRŽIENĖS rezidencijoje Long Islande įvyko jos sūnaus ir M. Mažeikų dukros bendrai surengtos sužiedotuvės, kuriose dalyvavo apie 40 svečių. Tuo tarpu neteko patirti kada numatomos sutuoktuvės, bet visi džiaugiasi, kad bus sukurta dar vėna čia gimusiųjų lietuvių šeima. M. Mažeika su žmona yra gėlininkai Woodhavene, "Park Florist" savininkai.

* INŽ. V. S. MONTVILA rugsėjo pabaigoje susižiedavo su G. Uselyte. Abudu jaunuoliai aktyviai reiškėsi lietuvių studentų organizacijose. V. S. Montvila yra studentų skautų Vyties korporacijos filisteris, o G. Uselytė - Neo-Lithuanijos narė.

Mildred Mitchell sausio 17 d. savo draugų tarpe paminėjo gimtadienį. Vienybės spaudos vakarui ji žadėjo paruošti mady parodą. Ji pati dabar atrodo, kaip modelis, numetusi apie 50 svarų prisilaikydama "Netrecal" dietos. Nuotraukoje ji matoma P. Lapienės rezidencijoje Stony Brook, L. J.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka